

ERDÉLYI LAPOK

Főszerkesztő:
DR. PAÁL ÁRPÁD

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Oradea - Nagyvárad, Str. Reg. Carol 5.**
(volt Szilágyi Dezső-ucca) — **Telefon 27 és 93.**

Előfizetési árak: Belföldön: Egész évre 1000, félévre 500, negyedévre 260, egy óra 90 lei.
Magyarországon: Egész évre 60 P, félévre 30 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Főmunkatárs:
DR. GYÁRFÁS ELEMÉR

Szent László király emléke

Közel kilencszáz év távlatából világol át hozzánk a keresztény magyar középkor igazságos nagy királyának, Szent Lászlónak az emléke. Biharmegyét és Nagyváradot külön is a kegyelet erősebb vonzása csatolja ehhez az emlékhöz, mert a keresztény egyházszervezet és polgárosultság megalapítása ezen jelentős vidéken a nagy király érdeme. A római szentszék engedélye folytán a biharmegyei római katolikus egyházmegyének külön ünnepnapja is van Szent László emlékére az általános június 27-iki László-napon kívül. Ez a külön ünnep a római katolikus husvét nap utáni negyedik vasárnap; az idén tehát április 24-ike.

Habár helyi is ez az ünnep, mégis ami emlékezésre alkalmat nyújt nekünk, az messzi túlhatol a helyi határokon. Szent László egyházi elismerés szerint is egész Erdélynek a védszentje, a székelységnek csodahőse, a magyar mondavilág ragyogó daliája. Nincs az Árpád-házi királyok közül egy se, akihez a magyar nép rajongó emlékezése olyan szeretettel és magasztalással tódulna oda, mint Szent Lászlóhoz. Még az első szent királynak, Szent Istvánnak az alakja is valami hidegebb magasságban maradt meg a magyar nép lelkében; Szent László ellenben e magasság helyett a néprete-

gek gondolatának és érzésének a síkján áll előttünk. A mondák szerint vállal kiemelkedik minden harcos közül, de együtt van azokkal, lehajol hozzájuk, vizet fakaszt értük a sziklából, kígyógyítja őket az arany pénz miatti lázból, de röplő nyilával még a testi nyavalyák ellen is gyógyító füvet keres egész népének.

Amit a mondák így beszélnek, abból melegen árad ki egy nép szeretete az ő egykori nagy vezére iránt. Tehát a szent király tettei folyamatának és egész életének a valóságban is olyannak kellett lennie, mely tele volt érdemekkel, a nép lelke, igazsága és haladása iránti buzgósággal és erővel.

A világi történetírás se tudja megtagadni a kereszténységtől azt az érdemét, hogy új lelket és új emelkedést adott az emberiségnek. A nemzeti életformákba beleöntötte az önzésekből való szabaduláshoz és a szeretőbb összetartáshoz az erkölcsét, az emberiség közös hivatásának és egymásrautaltságának a nagyobb tudatát, a munkának és társadalmi rendnek azt a megbecsülését, melyet nem anyagi kényszerek erőltetnek ki, hanem valami tisztultabb életösztön. A lelkiismeret uralmának az új művelődése volt, amit a kereszténység hozott. A végtelenségbe áradó szellemiségnek az

egész emberiségben való átérzése és átérzetése ezzel a keresztény művelődéssel kezdődött.

A nemzeti életformák nem veszték el ebben az új művelődésben, a vallásosság nem homályosította el bennük az összetartó erőt, sőt még nemesebbé tette, még gazdagabbá tette a nemzeti élet tartalmát. Igen; mert hitet adott a nemzeti összetartásoknak, önmagában való hitet, de önhittség nélküli jelleggel. Önbizalmat, de elbizakodottság nélkül. Magasba nézést a lenézés gögje nélkül. Így létesült a kereszténység hatása alatt olyan társadalmi összefüggés, melyben urak és szolgák, gazdagok és szegények, föld népe és város népe valami munkamegosztás köteles részesének érezte magát s kötelességet kívánt mindenik teljesíteni a mások irányában, mikor a maga hivatását folytatta. Ez a társadalmi rend megszilárdította, letelepítette, önmagukban virágzóvá tette az egyes nemzeti életteket.

A kereszténység és a nemzeti lét ilyen egymásra hatásának a korszaka érlelődött ki Szent László uralma alatt a magyarságban. A kereszténység és magyarság közössé fonódó egységének mintegy ő a megtestesítője. Dicsősugaras szentje a kereszténységnek és megvédője minden önző, rendetlen és zavaró dúlással szemben az ő nemzetének. Kereszténységével védi a magyarságot, a magyarságával védi a kereszténységet. Népe csodálva követi és körülrajongja, mint

Milyen az igazi újságíró?

Írta: Tóth László

II.

A szociológia elvezethet a társadalmak életformáinak megismeréséhez és hozzájárulhat a társadalmi fejlődés kialakításához. De néha egy riport a szegénynegyedből — jobban ráeszmélteti az embert a társadalmi kötelességeire, mint egy felvágatlan szociológiai sorozat a könyvespolcon.

Ibsen szerint írni annyit tesz, mint ítéletet tartunk önmagunk fölött. Ezzel szemben bizonyos, hogy újságíró írni annyit, mint ítélezni a világ fölött. Az újságíró mindig ítél, akár gáncsol, akár dicsér. De éppen mert író is, a legkeményebb ítélete mindig befelé önmagának szól. Ezt a közönség csak abból veheti észre, hogy az újságíró cikkét olvasva el kell ismernie, — megint igaza van!

A régi korban, amelyet szépnek és boldognak gondolunk, pedig csak könnyebb volt és gondtalanabb, — az újságíró lehetett könnyelmű bohém. Ma, amikor végeredményben a mai nemzedék azt a számlát fizeti, amelyet az a régi jó világ hagyott hátra, az újságíró nem nézheti a könnyelmű bohémek világ-szemléletével az emberek sorsát. Az újságíró akkor lehetett csak a pályája, ma a hivatása kell legyen.

Ha a Lindbergh-estet drámairó írja meg, alighanem megbukik vele. Ha költő találja ki, meghat vele egy-két asszony-olvasót, ha

társadalomtudós dolgozza föl a témát, gondolkozóba ejt néhány politikust, ha író irigényt az esetből, esetleg elolvassa pár ezer ember, de mert az élet találta ki és az újságíró írta meg, — világrengető szenzáció lett belőle!

Az újságíró az a hirszerző előőr, aki az emberiség haladása előtt jár s az újságokban mindennap eljuttatja a jelentését arról, hogy mi áll előttünk, milyen erős a szembenálló veszedelem és melyik az út, amelyen előre lehet jutni. De az előőr nem lehet felelős azért, ha a hadsereg lomha, gyáva, szervezetlen, vagy ellátatlan s ha a nagy hadvezérek és kisebb csapatparancsnokok nem állnak a feladatuk magasztán.

Azt megszoktuk, ha a villamoson két kilométert utazunk, három ellenőr is jöhet és kéri a jegyet, jó irányba megyünk-e, nincs-e családi szándékunk? Az újságírótól pedig folyton rossznéven veszik, hogy a közélet utazóitól folyton a jegyüket kéri, jó irányba haladnak-e és nem akarják-e becsapni a világot?

Az újságírónak úgy kell érteni az arconk pszichológiájához, mint a jó kártyásnak.

Ha valahol jön a kősa hir, hogy lemond a kormány, akkor a beavatottól nem azt kell kérdezni, igaz-e, hogy le fog mindani, mert erre a beavatott begombolkozik. Azt kell kérdezni, miért mondott le? Akkor a beavatott természetesen csillogtatni fogja kitűnő érte-sültségét.

Vagy például: az ismert tekintélyes politikai komor arccal lép ki a miniszterelnök kapuján. Ha az újságíró azt kérdezi tőle, történt valami? Hirtelen rendbeszedi magát és közömbös arccal azt fogja felelni: semmi sem. De ha az újságíró azt fogja kérdezni tőle: hát mit szól ehhez, kérem? Akkor azt fogja felelni. En már régen megmondtam, mert... És szépen, folyamatosan elmeséli mindazt, amiről az újságíró esetleg semmit sem tudott, vagy csak keveset sejtett.

Az újságíró kérdez, — a közéleti személyiség felel. Ez az interjú. A közéleti személyiség cselekszik, — az újságíró válaszol rá. Ez a vezércikk. A közéleti személyiség szóokol, — az újságíró híven közli. Ez a tudósítás. A közéleti személyiség nyilvánosan szerepel, — az újságíró beszámol róla. Ez a riport. A közéleti személyiség titokban csinál valamit, — az újságíró leleplezi. Ez a szenzáció.

Nekem mindig félős, ha nagyhatalmu ember azt mondja, hogy szereti az újságírókat. Nem lehet oka, hogy szeresse, de lehet oka, hogy ezt el akarja hitetni.

Az újságíró senki sem szereti. Az újságíróknak szeretnie kell minden embert. Az embereknek csak egyet szerethet jobban — az igazságot!

Politikus számára az újság az élettárs, az újságíró az anyós.

az olyan vezért, aki az égi hitből gyakorlati földi erőt tud egy egész ország javára megvalósítani.

A kilencszáz éves távolságból ma is időszerűen hajlik felénk a szent király alakja. Nagyon úgy áll mellettünk és közöttünk, mint aki a művelődésalapítás vonzó példájával tanít arra, hogy csak a hűség és szeretet igazságai tudhatják fenntartani egy-egy népnek az életét, s a hűség és szeretet csak a hit magasságában találja meg a maga romolhatatlan állandóságát. Ezzel a tanítással áll közöttünk, s a mai tanácstalan tömegmozgásból vállal magasodik ki az ő iránymutatása. A sok ide-oda kapkodás helyett hűség és szeretet kell a népek összetartásának a megvalósítására, s a hűség és szeretet állhatatossága végett hit kell és vallásosság kell a keresztény erkölcsök értelmében. Ezt a keresztény erkölcsöt az idők kipróbálták; az államok megalapozásának, a társadalmi tagozódások rendjének ez volt a létrehozója; királyok és népek testvérségének, s a magasabbrendű életért való kitartó hősiességnek ez volt a végtelenbe mutató ösztönzője.

Szent László testét Nagyváradon tették el; az idők viszontagságai között a szent hamvakat aztán sokfelé elvitték, sok templomban őrzik. Lelke, nagy egyéniségének az emléke az idők viszontagságai között szintén sokfelé kell, hogy elhasson. Templomokon kívül is, különösen a magyarság néprajzi területein meg kell, hogy találja a maga hűséges őrző helyét. A kereszténység és magyarság gondolatában együtérzők az ő emlékeztetésében kell, hogy találkozzanak, s felülsülést és megerősödést kell hogy kapjanak. Amit a népköltészet, a mondák, a legendák róla mondanak, azt mind-mind át kell érezni, hogy a keresztény magyar nép rajongó szeretetének ezek a megnyilvánulásai ma is hatni tudjanak.

Hit lesz belőle önhittség nélkül. Önbizalom lesz belőle elbizakodás nélkül. Magasba néző életbátorság lesz belőle lenéző gögség nélkül. Szent László, Erdély védőszentje népének így ma is védője, oltalmazója, összetartója és művelődésben vezetője tud lenni. Az ő emléke legyen közöttünk ma is és mindig áldott!

A kormány vizsgálatot indított a gyergyószentmiklósi szükségpénz miatt, mert „diszkreditálta az államot”

Országos feltűnést és — valljuk be, — ötletességéért, bátorságáért irigységet keltett a gyergyószentmiklósi városi tanács kibocsátott szükségpénzével, amely reményen felül bevált; a forgalom napról-napra emelkedett. Szatmár és Kolozsvár tanácsa is foglalkozott már hasonló szükségpénzek kibocsátásával, amikor — mint most írja csikmezei tudósítónk — az állam hirtelen rátette kezét Gyergyószentmiklós pénztárára. Erre a lépésre a kormány az első pillanatban is gondolhatott volna, de valószínűleg maga sem idegenkedett az ötlettől, amely a forgalom lebonyolítására sajnos, nemcsak szükséges, hanem megfelelő is, mint azt a történelmi példák mutatják. Azonban a kormányok talán sehol sem állanak annyira a fővárosi sajtó hatása alatt, mint nálunk. Viszont ez a sajtó mindenben ellenségességet keres, ami magyar, ha még oly egészséges, hasznos is.

Ennek a vaklármának lett a következménye, hogy tegnap a belügyminiszteriumnak egy központi vezérfelügyelője szállt ki Gyergyószentmiklósról és egyenesen a városi pénztárba ment. Kinyitatta a kasszát, számbavette a visszaérkezett bonok értékét, valamint az állami pénzeket s jegyzőkönyvet vett fel azok mennyiségéről. Azután jegyzőkönyvi kihallgatásokat eszközölt arra vonatkozólag, hogy kinek az ötlete volt a szükségpénz kibocsátása?

Dr. Makay Domokos, az időközi bizottság elnöke bevallotta, hogy az eszme az övé és hogy

a pénzforgalom ezeknek a bonoknak a segítségével a régi forgalom ötszörösére emelkedett.

A vezérfelügyelő nem volt elragadtatva a szükségpénz beváltását illetőleg és többek között kijelentette, hogy

a város vezetősége a szükségpénzek kibocsátásával diszkreditálta az államot, a Nemzeti Bankot, a város bankolt inflációt csinált, ami türethetetlen.

— Mi lenne, ha az ország minden városa egy szép napon saját pénzeivel lepné meg a világot? — tette fel a kérdést a vezérfelügyelő.

A végén az állam pénze csak az állami tartozások fizetésére volna alkalmas, a városok nagy szolidárisan és patriárkálisan kiegyeznének maguk között a városi terhek és forgalomra vonatkozólag, ami nagyban hozzájárulna az állam tekintélyének a lerontásához, nem is említve a mérhetetlen hitelrontást, amit külföldön ez a veszedelmes akció keltene.

A vezérfelügyelő ezen kijelentéséből és egész magatartásából az tűnik ki, hogy a gyergyószentmiklósi szükségpénzek napjai megvannak számlálva.

EGYHÁZI ÉLET

A temesvári egyházmegyei papság Mária Kongregációja gyűlést tartott, a melyen Schicht Adám theol. tanár ismertette XI. Pius pápa szociális encyklikáját a „Quadragesimo anno”-t. Az előadás hatása alatt a tagok elhatározták, hogy a kongregáció kebelén belül külön társadalmi szakosztályt létesítenek azzal a céllal, hogy a papságot és a híveket társadalmi kérdésekben felvilágosítsák.

Szent György-ünnep Temesváron. Temesvárról jelentik: Holnap ünnepli a székesegyház, védőszentjének, Szent Györgynek ünnepét. Dél előtt 10 órakor a székesegyházban Kayser Lajos prelátnak-kanonok főpapi misét celebrál.

A bányási ref. egyházmegye közgyűlése. Temesvárról jelentik: A bányási ref. egyházmegye Resicán közgyűlést tartott. Az ünnepélyes fogadtatások után vallásos est volt, melyen részt vett dr. Szabolcska László temesvári esperes is. A közgyűlésen Bálint Miklós főigazgatót egyházmegyei gondnokká választották. Vele együtt tette le az esküt Balogh Gyula, Tulokay János egyházi, Tóth Benjámint világi aljegyző, valamint Ugrai Viktor, az új szigetfalvai tanító.

Az újságírónak mindenkit kellene ismerni, mert csak így tudhat meg mindig mindent és nem volna szabad ismernie senkit, mert csak így írhatna meg mindig mindent.

*

Az újságíró még az ellenfeleknek is tehet szíveséget, de engedményt nem tehet még a barátoknak sem.

*

Az újságíró egy valakire mindig számíthat: saját magára.

*

Amit a költő énekel, azt mindenki érzi. Az újságíró arról ír, amit mindenki érez.

*

Az újságírói becsületnek épp úgy megvannak az iratlan törvényei, mint az igazi lovagasságnak. De azt hiszem, hogy a két iratlan szabályzat majdnem szóról-szóra fedi egymást mindabban, ami benne morál, legfeljebb abban lehet eltérés közöttük, ami forma.

*

Az igazi újságíró mindig szerelmese a nyelvnek, amelyen ír. Lehet, hogy ezért kerül vele annyiszor ellentétbe.

*

Sokszor hangoztatják azt a vádat, hogy az újságírók indiszkrétek, pedig mindig azok az indiszkrétek, akik az értesítéseiket megsugárják az újságíróknak és megkérlik, hogy írja meg. Az igazi újságíró épp olyan komolyan veszi a titoktartást, mint az orvos a beteggel szemben. De az orvos sem megy el addig a diszkreditációban, hogy a gyógyítás helyett elitkolja a betegséget.

Deák Ferenc híres sajtótörvénye, hogy csak igazat szabad írni. De ezt ki kell egészíteni azzal, hogy az igazat meg kell írni!

*

Az újságíró a valóságot írja meg, de az igazságot szolgálja vele.

*

A sajtószabadság az újságíró számára olyan, mint a levegő az élő embernek, nem élhet meg nélküle. A függetlenség, mint a mindennapi kenyér, — elpusztul nélküle. A felelősség, mint a tisztaság — utálatos volna szabályosan jó kenyeren — de piszkosan élni.

*

Ami hibát csinál, ami kellemetlenséget okoz az újságíró, annak mindig a sajtó izzá meg a levét, amit jót végez, ami szép eredményt ér el az újság, abból az újságíróra nem háramlik semmi. Az igazságtalanságok így egyenlítődnek ki nem éppen igazságosan, — de mindenesetre emberi módon.

*

Amikor az újságot a kezébe veszed, a világot veszed a kezébe, amikor az újságot olvasod, a magad sorsát olvasod benne. Amikor kellemes örömet olvasol belőle, dicséred az újságotat s amikor kellemetlent, bosszantót találsz benne, akkor szidd nyugodtan az újság íróját. Az újságíró elbirja, hogy ne dicséred, az újság nem.

*

Az újságíró az olvasók eleven lelkiismerete. Azért is nem hallgatnak rá.

*

Semmisem olyan friss és olyan új, mint egy újság, amikor a rikkancs végig rohan ve-

le az uccán és semmisem olyan ócska és öreg, mint ugyanez a lap, mikor már a másíknak a nevét hallod az uccasarkon. De ne felejtse el, az újság olyan vendég, aki minden nap kopogtat az ajtódon és olyan barát, amelyik nem hagy el, ha a legnagyobb bajban vagy. Sőt akkor száll érted sikra igazán!

*

Ha az újság jön be kinyitóló ajtón, akkor örülnek neki, ha az újságíró lép be rajta, bosszankodnak. Csak az újságírónak nem merik bevallani ezt a bosszuságot, hanem nyájas képet mutatnak feléje, az újság felé azonban sokszor elfelejtik mutatni azt a nyájas arcot, amelyet voltaképp neki köszönhetnek.

*

Az újságírónak önkéntelenül kell rátalálnia arra, mi érdekli a közönséget. De azt nem találhatja ki soha, hogy én, vagy te ma mire vagyok kíváncsi? Ezért az újságot mindig úgy kell olvasni mindenkinek, mint kollektív lénynek, aki részese a köz gondjainak és örömeinek és nem mint egyéniségnek, aki fitymül a mások bajára és irigykedik a mások örömeire.

*

Ha reggeli kávé mellett azt olvasod az újságodban, ami eddig nem jutott eszedbe, azt mondod magadban: ez a helyes, ezt mondom én is mindig! De ha azt írja meg, amiről szeretsz elfelejtkezni, bosszusan dobod félre: már megint olyanokat írnak, amit mindenki tud!

*

Ha az újságíró azt írja meg, ami igaz és neked tetszik, az lesz róla a véleményed: okos

Militarizálni akarják az államvasutak személyzetét

Bukarest. (Saját tud.) A Dimineața a részleteket közöl a CFR titokban készülő statutumáról, amely egyértelmű a CFR militarizálásával és kivonja az államvasut alkalmazottait az állami tisztviselő fogalma alól.

A 6-ik szakasz megfosztja a vasutasokat attól a jogtól, hogy a vasuti intézménynél felmerült bármely vitás ügyben a bírósághoz forduljanak.

A 116-ik szakasz megtiltja, hogy akár sajtó útján, akár gyűléseken támadják a vasuti alkalmazottak hivatali vezetőiket, főnökeiket.

A 27-ik szakasz értelmében elbocsátással büntetik azokat, akik nem viselkednek kifogástalanul a társadalmi életben. (Rettentően tág fogalom, amely mindenkit a főnök kényurasága alá helyez.)

A 47-ik szakasz értelmében csak az illetékes szolgálati igazgatóság engedélye alapján köthet valamely vasuti hivatalnok szintén vasutnál alkalmazott hivatalnoknál házasságot. A házasságkötésnél erkölcsi szempontokat is figyelembe kell venni.

A vasutak vezérigazgatósága hozzászólás közleményben igyekszik kifejteni, hogy a vasuti személyzet új rendszabálya nem abban a szellemben készül, hogy abból a vasuti személyzet militarizálására lehessen következtetni.

Szent László ünnepély Nagyváradon

Vasárnap, április 24-én d. u. 5 órakor a Kath. Kőr nagytermében rendezik, mint minden évben, a

SZENT LÁSZLÓ ÜNNEPÉLYT, melynek műsora a következő:

1. Régi egyházi ének Szt. László királyról, a XVII. századból. Előadja a férfikar, dr. *Bánáss László* pápai kamarás, székesegyházi karnagy vezényelte mellett.

2. Szent László király törvényei. Előadja dr. *Gyöngyössi István*, ny. vármegyei főügyész.

3. Erkel F.: Lagrange-ária a Hunyadi László operából. Éneklő *Harsányi Anna*. Zongorán kíséri *Patzkó Magda*.

4. XI. Pius pápa tizéves jubileuma. Előadja dr. *Scheffler János* c. kanonok, theol. tanár.

5. Pápai himnusz. Éneklő a közönség.

ember! Ha azt az igazat írja meg, ami neked nem tetszik, azt mondod, tudatlan fráter! De ha azt írja meg, ami neked tetszik, bár nem igaz, el vagy ragadtatva és kijelented: ez a legkiválóbb író!

Mi az? Hát csak jót tud mondani az újságírókról? — kérdezi magában, aki most hallgat engem. Természetesen, mert minden ember között az újságíró a legelőbb lény. Az előkről pedig vagy jót, vagy semmit.

Amikor most az újságírókról beszélek, az ideális újságírókról beszélek! Ne zsörtölődjék hát senki, hogy neki esetleg itt, vagy ott más volt a tapasztalata az újságírókról. Amikor azt mondom, hogy virágos rét, akkor a pipacsra gondolok, a buzavirágra, a kankalinra, pedig minden réten van bogáncs és szamárkóró is. A kivételek még akkor is erősítik a szabályt, ha sokan vannak.

A rossz, mit ember tesz, túléli őt, a jó gyakorta sirba száll vele — mondja Shakespeare Antoniusa. Az újságíró sorsában az a vigasztaló, hogy a jó cikkei tartják fenn a hírnevét és a rosszak emlékét eltemetik vele. A lehangoló csak az, hogy mihelyt elmúlik egy nemzedék, a jó hír is oda kerül a halott és a rossz mellé s az újságíró után sem marad más, mint egy név, amelyre kevesen emlékeznek, — esetleg egy szobor, vagy emléktábla, akít nem ismer föl már senki.

Delavári vagy muskotály
Annak aki borivó
Tisztításnál és festésnél
Mindenkinek csak IVO

Legszebben, legolcsóbban fest, tisztít

I.V.O.

Uri-ucca 1.

Uri-ucca 34. — Telefon 8-53.

Mészáros-ucca 4

(Royal kávéházzal szemben)

A kormánnyal nagyfontosságú megállapodások történtek az erdélyi katolikus Státus ügyében

Bukarestből jelentik: Gróf Majláth G. Károly erdélyi püspök több napon át Bukarestben tartózkodott, ahol dr. Gyárfás Elemérrel, az erdélyi katolikus Státus világi elnökével együtt megbeszéléseket folytatott az erdélyi róm. kath. Státus ügyében. Péntek délelőtt Pop Valér igazságügyminiszterrel tárgyaltak. Megelőzően az apostoli nunciaturán volt tárgyalás, melyen résztvettek Cisar érsek és a külügyminisztérium megbízottai is.

A megbeszélés végeztével Gyárfás Elemér szenátor a következő nyilatkozatot tette:

— A kormány illetékes tagjai felhatalmaztak annak a nyilvános közlésére, hogy a kormánynak egyáltalában nem áll szándékában semmiféle formában érinteni a Státus vagy-

nának a tulajdonjogát, vagy akár csak a használati módját is. Erre való tekintettel pontosan megbeszéltük azt is, hogy hatálytalanítva legyenek azok az intézkedések, melyek felelőtlen kezdeményezés folytán a Státus ellen a kolozsvári telekkönyvi hatóságnál történtek.

Ugyancsak részletesen megbeszéltük a kormány tagjaival a Státusra vonatkozó összes kérdéseket s ezek megnyugtató elrendezési módjait. Bizunk benne, hogy ezuttal nem csupán üres ígéretekkel állunk szemben. A jó eredmény elérésében jó segítségünk volt az erdélyi közvélemény osztatlan támogatása, a melyet kérünk továbbra is mindaddig, amíg az összes kérdések végleges megoldást nem nyernek.

Csak nemzetközi föllépéssel lehet használni támadó fegyvereket

Genfből jelentik: A leszerelési konferencia csütörtök délutáni ülésén a támadó fegyverek használata dolgában kiegyenlítő formulát találtak.

Az angol-amerikai javaslat a támadó fegyverek teljes kiküszöbölését kívánta; emellett szavazott tizenhat állam. Ezzel szemben Titulescu román delegátus a francia álláspont értelmében javasolta, hogy a támadó fegyvereknek csak az esetben küszöbölődjenek ki, ha előbb nemzetközi hadsereg létesül. Ez álláspont mellett tizenhárom állam szavazott.

Erre Sir John Simon angol külügyminiszter összeegyeztető javaslatot terjesztett elő. E javaslat értelmében a támadó fegyvereknek korlátlan tilalma helyett az legyen a megállapodás, hogy a fegyvereknek az összes ál-

lamok egy nemzetközi szerv rendelkezésére bocsátják, mely a Népszövetség irányítása alatt fog állani.

Az összeegyeztető javaslathoz Titulescu is, Tardieu is hozzájárult. A német delegátus, Nadolny szintén elfogadta, de hangoztatta, hogy érdemleges leszerelés mégis csak a támadó fegyvereknek teljes kiküszöbölésével volna elérhető. Ami pedig azt illeti, hogy a fegyvereknek támadó jellegének a megállapítása hogyan történjék, erre nézve Nadolny külön bizottság kiküldését fölöslegesnek tartotta. Csak nézzenek bele, hogy a versaillesi szerződés milyen fegyverek használatát tiltotta el Németországnak, s ezt általánosítsák.

Végül a leszerelési konferencia az angol összeegyeztető javaslatot elfogadta.

Felmentette a törvényszék Vezér József kereskedőt és vádlott társait a hamis bukás és többrendbeli csalás vádjai alól

A nagyváradai törvényszék ma délelőtt 11 órakor hirdette ki az ítéletet Vezér József kereskedő és vádlott társainak nagyszabású büntetőügyében.

Az a hatalmas érdeklődés, amely a büntető fejleményeit kísérte, végsőkig fokozódott ma, az ítélethirdetés napján. Délelőtt 10 órakor már nemcsak a terem, de a folyosó is zsúfolásig megtelt érdeklődőkkel, úgy hogy az ügyvédek és a pör vádlottjai képtelenek voltak a terembe jutni, s csak az ügyész erélyes felszólítására engedtek nekik utat... Megkezdődtek — pro és contra — a fogadások is, melyből Simon, a szimpatikus és kitűnő *judiciumu teremszolgája* is nagymértékben kivette a részét...

Hosszas, szorongó várakozás után, 11 órakor Smelcz elnök feszült érdeklődés mellett kihirdeti a törvényszék ítéletét, amely a *büntetőtörvénykönyv 326. paragrafusára hivatkozva*: „Nu există infracțiune” — Nem áll fenn bűncselekmény — felmenti Vezér József kereskedőt és vádlott társait — Vezér Józsefnét,

Nagy Sándor illatszertárost és Klein Sándor kereskedőt — a hamis bukás, illetve többrendbeli csalás vádjai alól. A főmagánvádló, Friedmann Gizella követelését pedig polgári pernek minősítik. Vezér József feltörő zokogással fogadja a felmentő ítéletet, melyet védője, dr. Triff Titus tudomásul vesz. Az ügyész felebbezést jelent be; dr. Sängeorgeanu, a főmagánvadás képviselője csatlakozik az ügyészhez. Dr. Soor Rezső, a Klein Sándor védője kéri, hogy az ötszáz ezer lejes vagyoni zárlatot oldja fel a törvényszék, aminek rövid tanácskozás után eleget is tesznek.

Az üzletek ma, szombaton nyitva lehetnek. Bukarestből jelentik: A munkaügyi miniszter országosan elrendelte, hogy dacára a mai, szombati munkaszünetes ünnepnek, az üzletek egész nap nyitva lehetnek. A borbélyüzletek déli 12 órától este 11-ig nyitva lehetnek. Gyárak és iparüzemekben ünnepi munkaszünet.

Megszólaltak az elhunyt harangok

Szilágyosomlyó. (Saját tud.) Beszámoltunk már arról, hogy a hat esztendővel ezelőtt felosztott szilágyosomlyói minorita rendház a restitutio in integrum tényleges és jogi helyzetébe kerül az aradi tartományi rendfőnököknek, Pazsitny Bonaventurának kezdeményezésére, sőt a magyarországi minorita rend törzséről a sors-óharban ideszakadt romániai rendnek egyik legderekabb szerzetes-professzora, Kőhalmi Mihály, a somlyói minorita magyar gimnázium utolsó direktora, már vissza is költözött Szilágyosomlyóra: a restaurált rendháznak első és most még csak egyetlen szerzetes-barátjaként, ma még egyetlen úttörő pionirként, mint 200 esztendővel ezelőtt, amikor szintén csak egyetlen minorita barát akasztotta bele a munka-ekét az ősi szilágyosomlyói ugarba, hogy a meghuzott barázdákból később az ősi Szilágy magyar kultúrájának egyik legszebb hajtása terebélyesedjék ki két centennáriumi kitaratásában, lendületes, de többször küzdelmes, erőfeszítésében, egészen a világháborút követő sorsváltásig, amikor az új imperium nevében, de törvényes alap és fölhatalmazás nélkül, lokális kezdeményezés és egyéni akció előbb a minorita gimnázium gyönyörű új épületét vette el román állami liceum részére, azután magát a régi, százszentendős gimnázialis épületbe visszarebbent minorita magyar gimnáziumot sikerült inspektor-generáli túlbuzgóságokkal s más fajta intrikákkal ravalatra teríteni s ezen az úton kicsuszott a talaj a tanítással foglalkozó somlyói minorita rend aól, amelynek aztán az agrárból átmenett vagyona is beleolvadt az aradi központi vagyongyűjteménybe s a somlyói rendházból nem maradt meg más, mint csupán a rezidenciális ház a telkén épült kis kápolnával együtt, maga a somlyói rendház azonban föl-ozlott. A sors ostorcsapása ekként verte szét a szilágyosomlyói minorita rendet, amely pedig 200 éven át jótékonyan volt része a kis páros társadalmi és kulturális életének.

Az első minoritákat — helyesebben: az első minoritát — báró Andrassy Ferenc, Krasznahorka és Göröcsön örökös várura hozta Somlyóra 1729-ben. Első, párszobás rendházuk is a mostani telken állott s feladatuk akkor még nem az oktatás, hanem a pastoriális volt: a róm. kath. vallás misszionárius terjesztése, meglévő egyházában a papi szolgálattal ellátása. A nagyváradi róm. kath. egyházmegye plébániáinak fundamentum-elhelyezésénél nagyon szorgosan és kiváló eredménnyel működtek közre a minoritarendi barátok, akik a szétszórt gyülekezetek között folyton úton voltak, hol gyalog, hol lóháton, mikor mivel tudtak.

A somlyói minoriták letelepedésük után 15 évre, 1744-ben, már az iskoláztatásra is ráértek: elemi iskolát — kicsiny méretűt — állítanak be az akkor még szintén kicsiny rezidencia udvarán.

És ugyancsak ebben az időben építik föl a rezidencia kertjében kápolnájukat s a régiből ma is meglévő szentélyt 1745-ben szentelte föl — Forgách Pál, nagyváradi püspök hozzájárulása és meghatalmazása alapján — Tancos Pál, akkori somlyói esperes plébános.

Hat esztendővel ezelőtt, a rendház felosztásakor, a néma csend ráborult a minorita kápolnára is, amely pedig közel két évszázadon át egy egész városrész imahelye volt. A kis kápolna ajtó bezárultak, miniatűr tornyában elhaltak az apró harangok. Am a sors-rendelés így akarta, hogy csak rövid időre.

És azt is akarta, hogy a visszaállított somlyói minorita rendház restaurációs tények első tanúságtétele éppen a kápolna elhunyt harangjainak újból való megszólalása legyen. Az Isten dicsőségére, a magyar hit, a magyar öntudat megbizonyosodására.

Ez az életkezdő tény: a minorita kápolna újból való megnyitása folyt le kegyeletes, meghatározott ünnepség keretében Szilágyosomlyón, a most mult vasárnap. A főlemelő s a kis páros annalesében, akárcsak a 200 év előtti rendházalapítás, mindenesetre história értékű egyházi ünnepély a plébánia-templomban kezdődött délután fél háromkor. Az ősi Rákóczi-templomból aztán ezrekre menő körmenet indult el — az összes egyházi egyesületek bevonásával — a minorita kápolna felé, amelynek újból megkondult kis harangja a tavasz feltámadt életét zendítette szét a Krasznapölgyére.

A kápolna ajtajánál az itt lévő egyetlen

minorita szerzetes — barát Kőhalmi Mihály — fogadta a körmenetet, amelynek legnagyobb része be se fért a kis imahelyre.

Az avató beszédet Lipcsei Gyula pápai kamarás, a somlyóiak kiváló plébánosa tartotta s megkapó elokvenciával vont párhuzamot a rendház kétszáz év előtti és a mai helyzete között, akkor is, ma is csak egy szerzetese volt és van a rendháznak, de ahogy a kétszáz év előtti elindulás, úgy a mai új életkezdés is a munka, a dicsőség útját fogja jelenteni.

A körmenet aztán visszaindult a plébánia-templomba, ahol Tedeum rekesztette be a gyönyörű ünnepséget.

Az újra megélemedett kis minorita kápolna ajtója pedig nyitva maradt s a szentély boltívéről a tavaszi napfényben kirezdültek a fölirt jelmondat nagy betűi az emberek szemébe és szívéhez: „Venite, adoremus Dominum!” (hd.)

Ujjáépítik a bukaresti háromszáz-éves katolikus templomot

Harmincezer magyarnak nincs egy iskolája, semmiféle szervezete

Bukarestből jelentik: A „Baratia” nevű belvárosi plébániatemplom, amely köré a bukaresti katolikus magyarság jelentős része tömörül, újjáépítés előtt áll. A közel háromszázéves templom, amely mellett valamikor magyar szerzetesek éltek a ma is álló kolostori épületben, félszázad óta nem volt renoválva. Most a súlyos gazdasági krízis és a plébánia egyébként se rózsás anyagi helyzete ellenére is, elkerülhetetlenül szükségessé vált az újjáépítés és annak munkálatai e héten kezdetüket is vették. A plébánia több mint egymillió lejű irányzott elő a renoválási költségekre, amely összeget részben fedezi is Horváth plébános hat esztendőssz takarékoságának eredménye.

Az ősi templom renoválása körülbelül aug. közepéig fog tartani s ez idő alatt a háboru előtt a Szent László Társulat tulajdonába tartozott Cuza-Voda uccai Szent Ilona templomban tartják az istentiszteletet a Baratia templom egész magyar közönsége számára. Ez viszont jó alkalom volt arra, hogy újult erővel induljan meg a mozgalom Bukarest katolikus magyarsága körében, magyar plébánia felállítására és magyar katolikus egyházközség megalakítására a ma is magyar templomnak ismert és mondhatni kizárólag magyarok által látogatott Szent Ilona templom mellett.

Azok a katolikus magyarok, akik a mult évben egyháztanácsot alakítottak az egyházközség megszervezésére, de anyagiakban rejlő akadályok lehetetlenné tették számukra az eredményes munkát, most ismét összeállottak, hogy megalkossák harmincezer bukaresti magyar hitéletnek és katolikus magyar intézményeinek bázisát: az egyházközséget.

Cisár érsek rokonszenvvel nézi a mozgalmat, úgyhogy az egyházközség megalakításának az egyházi főhatóság részéről előreláthatólag nem lesz akadály. Az érsek már fel is ajánlotta a kezdeményezőknél a templom mellett levő üres telket a plébánia céljaira, de ennek felépítése még a távoli jövő zenéje.

Az Erdélyből újabban Bukarestbe telepedett „friss erők” remélhetőleg lendületet fognak adni a mozgalomnak, amely annál nagyobb je-

Buziás gyógyfürdő

(Román Nauheim) páratlan szénsavas rádió-aktív sós-vasas forrászivekkel.

Biztos gyógyhatás

szervi, elhízásos érelmeszesedés sziv- és vérkeringési zavaroknál. Vesebaj, vérszegénység, izomszusz, hólyaghurut és kimerültség idegesség esetén.

Női betegség,

a változatos zavarok, fertőző betegségek, mérgezések nyomán fellépett idegbajok (Tabes etc.) eseteiben a legjobb eredménnyel. Természetes szénsavas sós-vasas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés, kitűnő konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árakkal. — Új modern uszoda napfényes stranddal.

Fürdőidény május 15-től október 1-ig.

Prospektust, felvilágosítást szívesen küld

Muschong Buziási Gyógyfürdő Rt.
Fürdőigazgatóság
Buziás (Bánát) Románia.

lentőségű, minél inkább válik Bukarest az erdélyi magyarság természetes bevándorló helyévé az állami élet túlzott összpontosítása és az erdélyi megélhetési lehetőségek megfogycatása folytán.

Semmi esetre sem túlzott a szám, ha feltezzük, hogy 30 ezer katolikus magyar él Bukarestben. S valóban kétségbeeséj volna, ha ez a nagy néptömeg, amely igen jelentős értelmiségi osztállyal és iparostársadalommal is rendelkezik, nem bírná megteremtteni magának azt a szervezetet, amely később hivatva lesz magyar katolikus iskola és magyar katolikus egyesületek, kulturintézmények létesítésére, támogatására.

Ma ugyanis, mint már megirtuk egyizben, ennek a harmincezer magyar katolikusnak nincs iskolája, nincs egyetlen szerény kis egyesülete, vagy más szervezete, intézménye sem.

TÁRSADALMI ÉLET

SZASZVÁROSI KULTURÉLET. A szászvárosi Szabad Lyceum újabb előadásai során, április 18-án este, Gergely Ferenc értekezett „Az esztétika alapvonalai” címen. Előadásában alkalma nyílt rámutatni Petőfi lángoló poézisének kevésbé méltott, rejtett szépségeire. A „Csillagos ég” c. versét egyik legtökéletesebb szépségű alkotásaként jellemezte meg s a Petőfi-költészet főerejét a „szabadság s szerelem” dicsőítésében látja. A neves polihistor után Pogány Albert mérnök szolgált érdekes adatokkal az aviatika fejlődéséről, s a motor nélküli repülés problémáját fejtegetve, kegyeletes szavakkal emlékezett meg Lilienthalról, a siklórepülés első, kitűnő kísérletezőjéről és mártírjáról. A következő alkalomkor P. Szathmáry István plébános beszél Tompa Mihály életéről és irodalmi eredményeiről, Földes Zoltán pedig novellát olvas föl.

A SZASZVÁROSI KATH. DALÁRDA műsoros estje is elsőrendűen sikerült, f. hó 19-én este. Három egyfelvonásos vígjáték került színpadra. „A csirke” c. bohózatban Krájnók Irén kitűnően játszotta a pesti asszonyt, akinek ugyancsak meggyűlt a baja a csirkevásárlással. Jó partnere volt Bugán B., mint férj. A „Tik-tak” c. tréfában tűzrólpant magyar menyecske volt Zirnstein Adél. Nagyon jó volt a „pélpázó” Kovátsik, ügyes parasztleány Krájnók B. A nagyobb lélekzetű „III. Konrád”-ban főhercegen előkelők voltak: Enyedi M., Roth P. és Binder F. (Zsuzsanna hercegisasszony, hercegisasszony és főherceg). Bugán B. fess gárdagenerális, Csernahorsky I. pompás főlakáj. A főszereplő Trakler B. — Vogel szerkesztő ábrázolásában — a legkitűnőbbet nyújtotta. Beszédével, gesztusaival, arcjátékával a komikum hatását fokozta. A folytonos, hangos derültség időnként csaknem megakasztotta a vidám, fordulatos vígjáték gördülését. A szép sikerű est jövedelmét a kath. egyház céljaira fordítják.

Bittenbinder József
Utóda

Czermák
Károly

oltárépítő vállalat

Timisoara-Temesvár
III. Str. Romulus 61.

„Az ámond

Bu selőház élesen gyaror nyi p rich be kormá flációt kívül s dasági szomsz sével l ideges mondo tulfesz ni. Ha dasági mét re lehet utat.

Se csi he jelentik primás ersek te lesz a S

A adatok jelentit ott a br. M komor Löwy sulyos rendőr mák k kokba Ezt a folják.

A pengős magya folytat gos sz gével, igényb remélb mény viselő lapodt tek át dó pé pedig ni. A kori v 1/4 szá nyek azonb

M Budap és a k tisztul hétéen A per értékü nyitás

It ben. A péntek nilát e tésre, t re itelt don bo

A kára évvel kémk le teg Silber letét lebbv után szerin tését le. Si a vad

„Az állam nem lehet öngyilkos” mondta a magyar pénzügyminiszter

Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülésén Friedrich István élesen kritizálta a költségvetést és Magyarország pénzügyi politikáját. Korányi pénzügyminiszter válaszolt Friedrich beszédére és kijelentette, hogy a kormány mindent elkövet, hogy az inflációt megakadályozza. A helyzet rendkívül súlyos és nagy szükség van a gazdasági tényezők összefogására, amit a szomszédállamok szoros együttműködésével kell kibővíteni. Ezekben a súlyos, ideges időkben mindenki vétezik — mondotta a pénzügyminiszter, — aki a túlfeszített idegességet akarja kihasználni. Ha a magánember összeroppan gazdaságilag, vagy öngyilkos lesz, vagy ismét rendbejön. Egy állam azonban nem lehet öngyilkos és keresnie kell a kiutat.

Serédi hercegprímás részt vesz a bécsi hercegek temetésén. Budapestről jelentik: Dr Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás részt vesz Piffli Frigyes bécsi hercegek temetésén, amely 26-án, kedden délután lesz a Szent István dómból.

A bécsi hamiskártyásokra terhelő adatokat nyújtott a házkutatás. Bécsből jelentik: Ma a rendőrség házkutatást tartott a hamiskártyázás ügyben szereplő br. Menasse, br. Gutmann és két komornyikja, valamint az öngyilkos dr Löwy orvos lakásán. A házkutatásnál súlyos terhelő bizonyítékok kerültek a rendőrség kezébe. Olyan hírek is kezdtek már keringeni, hogy egyes hazárdjátékokban egyik Rotschild is szerepelt. Ezt a hirt azonban illetékes helyről cáfolják.

A magyar államkincstár 50 millió pengős hitele. Budapestről jelentik: A magyar államkincstár tárgyalásokat folytatott a magyar pénzügyminiszter országos szervezetének: a TEBÉ-nek vezetésével, melynek célja egy 50 millió pengős hitel igénybevétele volt. A tárgyalások — mint remélhető is volt — a legkedvezőbb eredménnyel jártak s az államkincstár képviselői a TEBÉ-vel a következőkben állapodtak meg: A budapesti pénzügyminiszter átvesz az állam által kibocsátandó pénztárjegyekből 40 milliót, a többi pedig a biztosító intézetek fogják vállalni. A pénztárjegyek kamata a mindenkori visszleszámitolási kamatláb fölött 1/4 százalék. A most kibocsátandó kötvények lejáratát három hónap, a lejárat azonban meghosszabbítható.

Megnyílik a budapesti értéktőzsde. Budapestről jelentik: A tőzsde'nökség és a kormány közötti zavaros helyzet tisztult és ennek eredményeképpen jövő héten megnyílik a budapesti értéktőzsde. A pénzügyminiszter 50.000 pengő névértékű pénztárjeggyel szerepel a megnyitáson.

Ítélet a Konstantin Danila bűnperében. A máramarosszigeti törvényszék péntek este hirdette ki ítéletét. Konstantin Danilát egy évi fogházra és három évi hivatalvesztésre, társait egytől-hat hónapig terjedő börtönrre ítélte. Danila fogva maradt, a többi szabadon bocsátották.

Aradi Viktort 12 évi kényszermunkára ítélték. Bukarestből jelentik: A két évvel ezelőtt leleplezett kommunista kémkedési ügy utolsó fejezete játszódott le tegnap. Aradi Viktor hírlapíró és Silber Herbert mérnök a hadbíró ítéletét annak idején megfellebbezték, a fellebbezési bíróság három napi tárgyalás után tegnap este hirdetett ítéletet, amely szerint Aradi Viktor 20 évi börtönbüntetését 12 évi kényszermunkára szállította le. Silber Herbertet felmentette a bíróság a vád és következményei alól.

Ne dobja ki pénzét hiába

ha jó munkát akar, vigye elsőrangú szakemberhez,
mint ilyen közismert

V É G H

Bémer-tér 2.

Telefon 2-17.

ruhafestő
és vegytisztító
Liliom-u. 5.

A csendőrség sortüzzel verte le a szatmármegyei erdőfoglaló két községet

Szatmárról jelentik: Tegnap jelentették, hogy Somfalu és Felsőboldád szatmármegyei községek lakói a Tischler és Ungár cég erdejét fegyveresen birtokba vették, marháikat ráhajtották, a cég erdei lakásait kifosztották, s a csendőrséget visszaverték, mire a szárnyparancsnokság nagyobb készültséget küldött ki.

Ma jelenti tudósítónk, hogy a feldühödött nép a

csendőrkészültséget fejszékkel, karókkal támadta meg, mire önvédelemből sortüzet adtak. Két ember nyomban meghalt, kettő pedig súlyosan megsebesült.

A csendőrség ma ismét megerősítést kapott.

Itt meg kell említenünk, hogy ezeknek a falvaknak, amik a Bükk-hegység tövében fekszenek, valaha igen békés természetű népe volt, de egy idő óta kilengéseik komoly aggodalomra adnak okot.

Nyomorában megőrült és golyózáport zuditott szomszédjaira egy munkanélküli

Tűzharc a rendőrök és a munkanélküli között

Nagyváradon tegnap délután párját ritkító esemény hozta izgalomba a vasuti pályaudvar felett épült külvárosnak, a Nilgesztelepen lakóit.

A Nilgesz-telepen lakott Petrikás Mihály 28 éves cipésmunkás, aki hosszabb ideje munkanélküli volt. A szárny nélküli köztöltött megháborodott elméjű ember tegnap délután két régi, az osztrák-magyar armádiában használt manlicherrel kezében fiált a háza elé és artikulátlan kiáltások között lövöldözni kezdett. Minden arra haladóra rálőtt és csak véletlen szerencse, hogy az elmebetegnek áldozatai nincsenek. A telep lakói rémülten telefonoztak a pályaudvari rendőrségre, honnan egy szakasz rendőr sietett futólépcsőben Petrikás háza felé. Amikor a rendőrök feltűntek, Petrikás magánkivül ordítózni kezdett:

— *Hozzám ne közeledjenek, mert kivégzek mindenkit! Megölöm a feleségemet és azután a rendőrökre kerül a sor!*

A rendőrök azt gondolták, hogy csak részeg emberrel van dolguk. De a következő pillanatban már megdörögtek a két töltött manlicher Petrikás kezében és valóságos golyózápor zudult a rendőrökre, akik kénytelenek voltak a lövésekre golyóval felelni. Többször tüzeltek, de nem találtak és most már forrás tüzharc fejlődött ki az elmebeteg munkás és a rendőrök között, akik délután 5 órától éjjel 12 óráig álltak harcban Petrikással. A rendőrség emberei nem akartak senkiben sem kárt tenni és lövéseik inkább csak a munkás ijesztésére szolgáltak. Azt gondolták, hogy Petrikás előbb-utóbb kifogy a municióból és akkor kénytelen lesz megadni magát. Éjjel 11 óra tájban Petrikás felmászott a ház padlására és — onnan újabb golyózáport küldött a rendőrökre. Egyik golyó széttepte Taró Joan rendőr sapkaellenzőjét is. Ezután még egy lövés dörrent és mély csend urult a házra.

Firez komiszár vezetésével a rendőrök óvatosan hatoltak be Petrikás házába, ahol a padlason állott szívvvel találtak rá. Zsebében levelet találtak, amelyben azt írta, hogy ne okoljanak senkit sem tettéért, amelyet már régen előkészített. A fegyverek is az övé vol-

tak. Az volt a szándéka, hogy lelövi a feleségét és azután néhány rendőrt, akikre haragudott s végül magával is végez. Az éhenhaláshoz állt közel és kéri a hatóságot, gondoskodjanak eltemettetéséről, mert neki semmije sem maradt...

A rendőrség megállapította, hogy Petrikás, akinek elméjét nyilvánvalóan megzavarta a nélkülözés, 150 éves manlichergolyóval volt felszerelve és a zsebeiben még 85 golyót találtak. A feleségét — akit ma kihallgatott a rendőrség, — az mentette meg, hogy még reggel eltávozott hazulról, mert az ura megfenyegette, hogy ütött az utolsó órája. Petrikásné szerint az ura már napok óta leveleket írt és meglehetősen zavarosan viselkedett.

A szerencsétlen ember tragédiája városzerte igen nagy megdöbbenést keltett.

Látogassa meg a

Budapesti Nemzetközi Vásárt

május 7—16.

Több, mint ezer kiállító
200 szakma!

Élelmiszer, textil, bútor, építőipari, bőr, vas és gép, turisztikai és számos egyéb csoport.

Kézműipari és házi ipari csoportok.
Rádió üzenhet haza!

50%-os utazási kedvezmény május 2-24-ig

Romániában a visszautazásnál, Magyarországon úgy az oda-, mint a visszautazásnál.

Magyarországon ezenfelül 35%-os kedvezmény a magyar vidék megtekintésére.

Vizummentes határátlépés!

Nagymérvű kedvezmények
gyógyfürdőkbe, színházakba és szórakozóhelyekre.

Vásárigazolvány és felvilágosítás kapható:
Budapest: a vásárhoz V. Alkotmány-u. 8.
Oradeán: Cie. Int. de Wagons-Lits, Bulv. Regele Ferdinand No. 2.

Tatárország a Duna medencéjében

A dunai konföderáció tűzvonalaiban mindennap megszólal egy-egy vészharang. Ha a legutóbbi napok megnyilatkozásaiból igyekeznék összeállítani egy csokrot, akkor elsősorban Mussolini legujabb angolnyelvű cikkét, a fascista nagytanács nagyjelentőségű határozatait és Massaryk köztársasági elnök legujabb nyilatkozatát kellene felemlítenem. Ezeknek a nyilatkozatoknak mind nagy horderejük van, amennyiben a diplomácia valóban tudomást vesz róluk és a négy nagyhatalom külügyi custosai felhőmagas tornyaikból észreveszik őket. Az én figyelmem azonban elsősorban a tömegekben jelentkező közvéleményre terelődött. Ennek indítókát közelebbről is meg kell magyaráznom. Néhány nappal ezelőtt az osztrák lapok az összm monarchia régi fénykorára emlékeztető önbizalommal utasították vissza egy igen váratlanul érkezett amerikai támadást. Nem diplomáciai aktusról volt szó, hanem arról, hogy az egyik amerikai nagy napilap riportere egyéni mérgét és bosszúját töltötte ki a kis Ausztrián. Amíg a diplomáciai akcióknál soha sem tudjuk igazi értelmüket, addig ennek a riportnak meg volt az az előnye, hogy őszinte és leplezetlen volt. A dollárjai mögé elbarrikádózott amerikai kollegánk Ausztriát — és nem Magyarországot, vagy Romániát! — *Tatárországhoz hasonlította*, mert „a devizarendelkezésekkel kapcsolatosan az idegeneket ázsiai állapotokhoz hasonló rendőri kezelésnek, vetkőztetéssel járó ellenőrzésnek vetik alá, mert az idegenekkel általában barbár módon bánnak, mert visszasüllyedtek a sötét despota-korszakba stb. . . .” A meglepő inkább csak az volt, hogy ez a hang Amerikában bizonyos népszerűsége tett szert, ami valóban jogos méltatlankodást váltott ki az osztrákokban.

Minket délkelet-európaiakat azonban nem is az érint fájdalmasan, hogy Ausztrián ilyen nagy sérelem esett az amerikai közvélemény és Európájára dollárral utazók előtt, hiszen van némi okunk a kárörömrre, hanem az, hogy a Tatárország kifejezésben az egész Duna-medence arculcsapását látjuk. Mert ha ez a vélemény a nagy Bécs Ausztriájáról, akkor mit gondolhatnak rólunk, többiekéről, akik mindig csak másodosztályú középeurópaiak voltunk a világ szemében?

A Tardieu-terv a londoni megtorpedózás óta egyelőre véres testtel bolyong európai körútján *Innsbruck, Belgrad, Bukarest és Genf nemzetközi összejövetelein*. Azt a köz-helyet igyekeznek világlapjaink népszerűsíteni, hogy a tervezet nagy érdeme, hogy felhívta a hivatalos diplomácia figyelmét a közép-európai kérdésre, amelyről azelőtt a hazafiatalanság vádjára nélkül nem igen lehetett a nyilvánosság előtt beszélni. Nézetem szerint ezen a sikeren felül megelégedezünk arról az „eredményről”, amelyet az amerikai újság kiségorombán interpretál.

A háboru előtt a nagyhatalmi konferenciák Mongoliáról, Távolkeletről, Sötét-Afrikáról, a Lakatlan Óceáni Szigetről tárgyaltak. Csak néha esett szó közelebbi dolgokról is,

mint pl. a Balkánról, azonban ebben az esetben már rendszerint a nagyhatalmak közvetlen politikájáról volt szó és így egészen más hangnemben beszéltek róla, mint az előbbiekről. Az amerikai közvélemény alapján véve nem tet egyebet, mint határozott kifejezést adott annak a lappangó érzésnek, amely a nyugateurópai országokban is elterjedt már, hogy a dunai medence valami sötét, a nagyhatalmak konferenciája által letárgyalt pontja a földnek. Rendezetlen viszonyok, tüzfészek, a nemzetek proletárja, Balkán és legujabban kínaiak mongol tartománya.

A Tardieu-terv intézői és elgáncsolói megelégedtek a nagyhatalmi konferenciák játékasztalainak megszokott perspektívájáról és ennek morális következményeiről. Megelégedtek arról, hogy itt *hat olyan államról van szó, amelyek közel 70 millió civilizált és évezredes keresztény műveltséggel bíró embert képviselnek*, akiket nem lenne szabad ezekkel a felülről lefelé irányított alamizna-igéretsekkel tatár hordákká degradálni. Ne csodálkozzunk azon, ha az Óceánon túlról ezen a ferde páris—genfi fekete prizmán át látnak bennünket.

Ez a 70 millió ember, aki *Ausztria, Csehszlovákia, Magyarország, Románia, Bulgária és Jugoszlávia területén él, Európa (Oroszország nélkül) népességének 18%-át jelenti*, amíg ezzel szemben a nagyhatalmak közül legnépesebb Németország is csak a 16%-ot éri el. De amennyiben Szilézia és Galícia révén érdekelte Lengyelországot is hozzáesatoljuk az előbbiekhöz 30 milliójával, akkor *Keletközép-európában Európa 1/4 rész népességével (26%) kell számolnunk*. Ha hiszünk abban, hogy a népben igazi sarjadzó erő és a Jövő nagy ígérete él, akkor azt kell mondanunk, hogy *Keletközép-európában a legnagyobb európai nagyhatalom népi csiréje él*. Olyan nagyhatalom, amely lényegesen nagyobb lenne a volt Monarchiánál és egynépességű volna az európai Oroszországgal annak éghajlati és földrajzi hátrányai nélkül. Azoknak az államoknak a lakossága, amelyek a Monarchiából kaptak területeket, 1910 óta a világháboru ellenére több mint 10%-kal növekedett: olyan életerőt jelent ez, amely előbb-utóbb kibontakozásra fog kerülni.

Mégis mik azok a körülmények, amelyek erre az életerős nagy népcsoportra a mai különösen súlyos gazdasági és szociális válságot hozták? Amióta a Tardieu-féle lépés következtében a dunai szövetség gondolata szalonképessé lett, azóta egészen nyugodtan bevallhatjuk: *a széttagozódás*. Ennek pedig elsősorban két irányban voltak következményei. Az egyik, amelyről igen sok szó esett: a rengeteg *vamhátár*, tehát a magángazdasági élet megbénítása, féltékenységi szempontok bevittele a kereskedelembe, irreális autarkia-törvények stb. A másikkól azonban ritkábban volt szó. A sok állam agyonszervezett és *tulfejlesztett bürokráciájára* gondolunk itt, amely arra a 100 milliós a forradalmakból nemrég felocsudott, szegénységből és háborus betegségekből fel nem gyógyult népre a háboru előtti normális gazdasági életben nem ismert nagy terheket rótt. A magyar fejenkénti edőteher 1913-tól 1927-ig 58%-kal emelkedett. Ez az arány általában jellemzi a középeurópai viszonyokat. *Rados K.* Bélának nemrég közzétett összeállítása szerint az öt utódállam költségvetéseinek összegét összehasonlítva a volt Monarchia, Románia és Szerbia összegezett költségvetéseivel a következő bámulatos eltéréseket tapasztalhatjuk. *Hadügyi kiadások* 1913-ban: 129 millió dollár, 1930-ban: 192 millió, tehát a *többlet 49%*. A *külügyi költségvetés* 1913-ban 4.4 millió dollár, 1930-ban 125.5 millió, ami *186%-os többletet képvisel*. Ma egyedül Csehszlovákia külügyi lárcája 4.5 millió dollárt emészt fel. Azért említettük példaként ezt a két minisztériumot, mert a középeurópai tagolt helyzetnek ezek a legjellemzőbb

hipertrofikus kinövései. Ha nem is lehetne mindjárt államszövetséggé forrasztani őket, hanem csak stabil békét lehetne biztosítani köztük, már akkor is automatikusan feleslegessé válna a fenti kiadások nagy része.

A forradalmakat követő súlyos gazdasági és szociális helyzet a rendfenntartásra különös feladatokat hárított. A békeszerződések által teremtett komplikált állampolgársági jog a közigazgatásra szintén igen súlyos feladatokat rakott. Ezért a *belügyi költségvetés* is igen jelentékenyen, a háboru előtti 48 millióról 1930-ban 81 millióra, azaz *69%-osan növekedett*.

Nem szükséges ezt a felsorolást folytatnunk. Az eddigiekből is egészen világosan láthatjuk, hogy a középeurópai kérdésben két dologgal kell számolnunk: a hatalmas öserőket és természeti kincseket magában rejtő területtel és néptömeeggel, de azzal is, hogy ezt a néptömeget olyan súlyos gazdaságilag nagyrészt improduktív közjogi teher nyomja, amely *megfosztja a normális lélekzétvététől*. Talán paradoxonnak tűnik fel, amit végső következtetésként ki kell mondanunk: a nagy öncélúságra való törekvés és a nemzetállamok egyéniségének ez a propagandisztikus, jelenlegi túlzott kihangsúlyozása *megakadályozza a nemzetekben rejlő igazi anyagi és szellemi energiák kibontakozását* és a keresztény nyugati kultúra jegyében való történelmileg adott tovább-fejlődését.

Verzár Gyula dr.

Letartóztatták az aradmegyei kommunista vezéreket.

Aradról jelentik: Aradon a rendőrség nagyarányú kommunista szervezkedést leplezett le és tíz embert le is tartóztattak. A rendőrségnek már előbb is tudomására jutott, hogy Borossebesen és Butyinban kommunista propagandát folytatnak s őrizetbe vették Moř Simon és Darlea butyini gazdálkodókat. Ez utóbbi tagja volt a községi tanácsnak is s így letartóztatása nagy meglepetést keltett. A községi tanács ennek következtében le is mondott. A két gozdálkodót pár nap múlva bezáratották az aradi ügyészségre. A rendőrség ezután Aradon kezdett nyomozni, mert a szalak ide vezettek. Tényleg beigazolódtott, hogy a kommunista propagandát Oláh György többszörösen büntetett aradi kommunista irányította, akit nemrég is három évi börtönre ítélték s büntetését épp most kellett volna megkezdenie. A rendőrség kommunista szervezkedést vádja miatt Oláh Györgyön kívül letartóztatta még Szántó György érettségizett aradi tisztviselőt, Eppel György, Loecsán József, Halik József aradi, Osda István tornyai, továbbá Tatár Józsefné, Melák Márton, Kövesi Márkus, Kelemen Ferenc, Jula József sebesi lakosokat.

Olcsó, kétszínnyomatos első áldozási emlékképek kaphatók Szent László nyomda Rt.-nál Oradea, Kath. Kör. Egy kép ára 2.50 lej. Méretei: 17×27.

Szent Vincés Irgalmas Nővérek

(Szeretet Léányai)

Szent József Magánkórháza

Oradea, Strada General Holban (Széles-utca) 50
Telefon: 6-66. SŰrgőnyocim „Spital Iosif.”

Szülészeti és nőgyógyászati, sebészeti, bel- és idegyógyászati osztály. Röntgen. Rádium. Fogászat.

Villany és vizgyógyintézet osztály. (Kezelés bejáró betegek számára is). Mindenfajta villanykezelések, villany és gyógyfürdők, gőzfürdők, iszap-pakkolások. Fogó-, hízó-, diétás és üdülőkurák.

Az első és második osztályon szabad orvosválasztás.

ECLESIA R. T.

Budapest, IV. Váci-utca 59.

Tel. Aut. 84-046

Templomberendezések
Templomfelszerelések
Kegyűrgyak
Reverendák
Cimadák
Vingulusok
Leo gallérok

A

Felétő

Kolozsvári

Cs.

Budapest

Bud

1616
április
23.

lanabb olva
irótsáinak
csei és szok
ami művei
sőt olykor
ben megma
az elmúlt
sitani. Tize
te a nála n
és 1585-ben
bálni. Ebbe
nemzeti er
Themzén o
hajója és a
szigetország
tiv volt ak
nem is dlm
volt a néző
szinpad. Oo
fel a világ
korban: M
tett és a so
napon (161
tessel. De
hatalmas sz
ségi óriás
kacagató n
sültek az ó
műve, ami
c. szomoruz
pedig a Vih
között óriás
felülmuló
de e mellet
pénzt, takar
mészetet, b
pár szép fa
számára. A
con, Raleig
ni tudó as
közöttük, h
máihoz. S
tott, amely
Egész Sha
rúltoite, de
még ma is

A ma
kező vasá
bl száma

Időjár
intézet jel
idő várhat

Szent
A Szent An
Ezért május
gek lesznek
pa legátust
cati püspök
teti magát
világ mind
tokat. A ren
háziak, han
bizottságot

Fiedle
déma az
István Szat
káptalan dr
tizenöt ezer
megyei pre
segélyezésé

HIREK

Felolós szerkesztő: **Perédi György**

Kolozsvári szerkesztő: **Dr. Sulyok István**
Csal. Pista Utiról 13. — Telefon 802.

Budapesti képviselő: **Dr. Verzár Gyula**
Budapest, IX., Lónyai-u. 34. I. 11.
(Telefon: 87-0-74)

1616
április
23.

Shakespeare halála

Az az évszám 1564, amely Shakespeare születését jelzi, kész műlieu. És ez a kor megmagyarázza mindazt, amin munkáiban a járatlanabb olvasó megütközik, szövegeit menti íróvársainak dagályos stilusa és a kor erkölcsi és szokásai teszik természetessé mindazt, ami műveiben talán nyersnek, tulzottnak, sőt olykor lehetetlennek is látszik. De ez egyben megmagyarázza nagyságát is, amelyet az elmúlt évszázadok sem tudtak elhomályosítani. Tizennyolc éves korában feleségül vette a nála nyolc évvel idősebb Hathway Annát és 1585-ben Londonba ment szerencsét próbálni. Ebben a korban zsendült fel Anglia nemzeti ereje, sarjadt ki nagy hatalma. A Themzén ott horgonyzott Drake világgjáró hajója és a renaissance életkedve csapott át a szigetországra. De a színház még igen primitív volt akkor. Sülyesztőkről, forgószinpadról nem is álmodott még senki. Födellen udvar volt a nézőtér és félig fedett deszkapajta a színpad. Odavetődött Shakespeare és ott nőtt fel a világirodalom óriásává. Amde szerencsés korban: Michel Angelo halála évében született és a sors szeszélye úgy akarta, hogy egy napon (1616 április 23) haljon meg Cervantes-sel. De e két dátum között harmincnegyzet hatalmas színművet alkotott és a tragikai fenségu óriások nagy mesterének és a komikum kacagató nemes lovagjának művésze egyetültek az ő lelkében. Ben Jonson szerint első műve, ami színre került, a Titus Andronikus c. szomorujáték volt, 1587-ben. Utolsó műve pedig a Vihar, amit 1611-ben írt. E két színmű között óriási perspektíva, a képzelet mindent felülmúló láthatára terül szét. Lángész volt, de e mellett bölcs ember is, aki szerette a pénzt, takarékoskodott az étellel, imádta a természetet, becsülte a függetlenséget és egy pár szép ja és önmaga — elég társaság volt számára. A színházban előtte ültek Lord Bacon, Raleigh, a fiatal Essex gróf és a lelkesedni tudó asszonyok. Csak szét kellett néznie közöttük, hogy történetet, típust találjon drámaíhoz. S lánglelkével olyan műveket alkotott, amelyet senki sem tudott felülmulni. Egész Shakespeare-irodalom keletkezett körülötte, de szelleme, lelke mélységét felmérni még ma is megoldatlan probléma.

A mai munkaszünet és a rákövetkező vasárnap miatt lapunk legközelebbi száma kedden reggel jelenik meg.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint gyengén felhős idő várható hőemelkedéssel.

Szent Antal-ünnepségek Páduában. A Szent Antal jubileumi év vége felé közeledik. Ezért május 28-tól kezdődőleg fényes ünnepségek lesznek Páduában, melyekre XI. Pius pápa legátust küld Lega Mihály bibornok, Prascati püspök személyében. Hivatalosan képviselheti magát az olasz és portugál kormány és a világ minden részéből várnak zarándok csapatokat. A rendezés nagy munkáját nemcsak egyháziak, hanem világiak is intézik, akik nagy bizottságot alakítottak.

Fiedler püspök és a két káptalan ajándéka az árvízkarosultaknak. Fiedler István Szatmár—nagyváradai püspök s a két káptalan dr Papp József apátkanonok útján, ma tizenötezer lejt juttatott Ghica György biharmegyei prefektushoz, az árvízszújtotta lakosság segélyezésére.

Geológiai kutatások szenzációs eredményei a Székelyföldön. Az évtizedek óta folyó csendes munkának eredményeit mutatta be Bányai János az erdélyi Múzeum-Egyesület előadás-sorozatainak befejezéseként nemrég, amelyek úgy célszerűségi, mint tudományos szempontból is nagyobb érdeklődésre tarthatnak igényt. A kolozsvári unitárius kollégium disztermét zsúfolásig megtöltő szakemberek és érdeklődő közönség csodálattal hallgatta a színes velített képekkel kísért előadás felsorakoztatott adatait.

A természeti szépségeknek és ritkaságoknak egész sora s az értékesítésre váró anyagok hatalmas tömege került nyilvánosságra a homoródalmási barlang környékéről tartott előadásban. Mint Erdély leg tarkább területét jellemezte az előadó, amely valóságos iskolapéldája a geológiának. A tarka márványok, serpentinek, piros porfirok s a többi diszköveink kimeríthetetlen telepei, ércetek, szenek, földgáz, ásványvizek, grafit, gipsz stb. egész tömkelege fordul itt elő.

A természet ritkaságait felkereső turistáinknak a megszokott s már-már a turisták országútjának nevezhető eddigi ismert helyei után valóságos oázis gyanánt hatnak ennek az ismeretlen, karsztos vidéknek csodás szépségei, ahol nem a bántó kopár vidék fogadja a kirándulót, hanem a szikláknak zöld keretbe foglalt kibújó csinos foltjai. A sok földalatti járat, eddig rejtett barlangok, vizelnyelő lyukak újabb és újabb turista feladatokat rejtenek, amelyek megoldásra várnak!

A homoródalmási barlang vidékét ismerető előadás után egy világhír felé haladó témáról, az unikumunkról, a Tolvajos hágo opálbarlangjáról és annak keletkezéséről beszélt a kutató. Ezzel az eddig e nemből egyedülálló csodával is a Székelyföldet áldotta meg a jó Isten. S hozzá nem is lehetetlen, hozzáférhetetlen helyen fekszik. Az udvarhelyi—csikszeredai országútról egy fél km.-nyi mellékútra való letérés után az autó épp a szája mellett állhat meg, úgy hogy az arrafelé kirándulók 10 pernyi kis megszakítás után folytathatják útjukat.

Csodálatos véletlen folytán a kolozsvári előadás idejében mutatták be a tudományos akadémián is nagy érdeklődés mellett, a szintén a Hargitából származó s kövült dobos tor-tához hasonló rétegzett opálnak keletkezését megfejtő előadását Bányainak, amelyben e ritka képződményének születését mikroszkópi vizsgálatokkal sikerült megállapítani.

Az előadó egyben rengeteg új és praktikus szempontból is fontos opál előfordulásának le-lőhelyét és keletkezési körülményeit ismertette, amelyek szerint a Hargita tele volt a vulkánikus működések megszűnte után, forróviz (geizir) forrásokkal s ezek rakták le a rengeteg opálanyagot, ahol aztán a természet játszi kedve a csodás előfordulásoknak egész sorát produkálta. A sokáig rejtve maradt titokzatos Hargita kezd tehát megszólalni s biztatón mondja, hogy lakóinak nincs oka félni a jövőtől, mert gondoskodott a megélhetési forrásokról, csak okosan tudjunk gazdálkodni és élni velük.

Elítélték a nagybányai templomper-selyek fosztogatóját. Szatmárról jelentik: Tamaran Margit nagybányai cseléd január havában betört a nagybányai református, római és görög katolikus és lutheránus templomokba és a felsőbányai református templomba és feltörve, kifosztotta a perselyeket. A szatmári főrvényszék előtt beismerte tettét és munkanél-küliségével védekezett. A törvényszék nyolc hó-napi és tiz napi fogházra ítélte, amit a vádlott sirva, de köszönettel tudomásul vett.

Huszmillió kárt okozott az árvíz Torda-Aranyosban. A Torda városi és Torda-megyei összeiró és számbavevő bizottság tüzetes helyszíni megállapításai és felvételei szerint Torda város és Torda-megye árvíz-kára kerekén huszmillió lejt lett becsülve. Ebből az összegből nyolc millió lejt tesznek ki a köztalponban okozott károk, utak, hidak, műtárgyak elpusztulása és megrongálódása által és tizenkét millió lett becsülve a magánosok árvíz-kára, amit a magánvagyon szenvedett házak, épületek, telkek, állatok, értékek elpusztulása és megrongálódása által. Torda-megye prefektusa a kormánytól táviratilag 3 millió gyors-segély kiutalását kérte. Torda város tanácsa a hajléktalannokká vált árvízkarosultak részére otthont rendezett be s a városi segélybizottság a segélykonyhán ingyen étellel látja el a szerencsétleneket. A Tordán nagy rombolásokat okozott Rákospatak városközi szakaszának mederszabályozási munkálatai már folyamatban vannak.

Gázrobbanás a dicsői kórházban. Dicsőszentmártonból jelentik: Könnyen végzetesé válható szerencsétlenség történt a dicsőszentmártoni kórházban. A belgyógyászat női osztályának fürdőszobájában a gázkályhát be akarta gyújtani a kórház gépészinasa, midőn a rossz csap miatt a kályhában felgyülemlött gáz hatalmas robbanással levegőbe röpítette a kályhát. A tűzgyújtó inas kezeit és arcát összeégette, míg a létrán dolgozó szobafestő lezuhant a létráról s kisebb zúzódással megúsza a veszélyt. A kórház személyzete és a szomszédos nagy női kórterem betegei között nagy ijedelmet okozott. Pár héten belül ez a második robbanás. A hatóságok megindították a vizsgálatot annak kiderítésére, hogy kit terhel a felelősség a már-már rendszerre váló gázrobbanások miatt.

Kiöntött a Duna Orsovánál. Temesvárról jelentik: A Duna, a nagy vízmennyiség következtében, amit az utóbbi időben levezetett, Orsova mellett több helyen kiöntött. Az orsovai dunaparti sétány viz alatt áll. Egyes kertekben a víz magassága elérte a másfél métert. A kikötő és a hajógyár között a közlekedés megszakadt. Az orsovai butorgyárban harminc centiméteres víz áll. A Duna vize azonban még mindig emelkedik. A várost veszedelem fenyegeti.

Halálozás. Temesvárról jelentik: Sülyos csapás érte Makra Sándor bessenyi-telepi róm. kath. hitközségi elnököt. Tizenhétéves leánya Paula, influenza következtében meghalt. A fiatal leányt, aki mint ismert műkedvelő, tevékeny működést fejtett ki a kath. munkás-egyesületben, vasárnap délután négy órakor temetik a bessenyi-telepről.

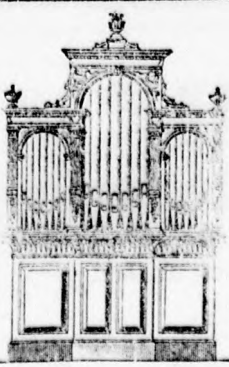
HARKÁNY gyógyfürdő

62°C Ioró Kénes Iszapos Rádióaktív

Kérjen azonnal Reuma, csusz. Interurban-telefon
díjmentes, rész-
letes prospektust közzvény, HARKÁNY
ischias 9 szám.
ellen

**Szállodai szoba, teljes ellátás (3-szorj
étkezés), I. oszt. kádfürdővel együtt
elő- és utóidényben naponta
7 pengő.**

Főidényben (4-szeri étkezés) 10 pengő

Rendkívül olcsó ár és jótállás mellett javítunk, tisztítunk és hangolunk

orgonákat és harmóniumokat

Ajánlatok díjmentesen.

Wegenstein L. Fiai orgona és harmóniumgyár

TIMIȘOARA, III. Bulevardul Mihai Viteazul 9.

Alapított: 1888.

Az elhelyezett váradi pénzügyigazgató ismét visszaült hivatalába. Theodorescu nagyváradi pénzügyigazgató, akit miniszteri rendelettel Tecuci-ba helyeztek, majd távirati rendelkezéssel május 11-ig prolongáltak nagyváradi állásában, ma visszaérkezett Bukarestből. A pénzügyigazgató a tisztviselői fizetésekre kilenc hitellevelet hozott magával s ezek közül csak egy százezer lejes hitellevelet intézkedik nyugdíjáról, amely kizáróan Virányi Gyula mérnök nyugdíját tartalmazza visszamenőleg.

Itt írjuk meg, hogy Popovici Livius vizsgálóbíró a pénzügyigazgatási sporc-ügyben a legrövidebb időn belül befejezi a vizsgálatot s egy héten belül a vádirat is el fog készülni. A vizsgálóbíró ebben az ügyben ma délelőtt többek között Theodorescu pénzügyigazgató ajtónállóját is kihallgatta.

Marconi legújabb kísérletel. A drót-talan táviró feltalálója legújabban ultrarövid hullámoknak távbeszélésekre való felhasználásával kísérlefezik. Az adást a Levante yacht-ról Martieu mérnök intézi, a vételt maga Marconi eszközli a vatikáni rádióállomáson. Az eddigi kísérletek várakozáson felül sikerültek.

A NAGYSZALONTAI DALEGYLET, amely 70 éve szolgálja a dalkulturát, május 8-án a János vités daljáték előadásával mutatkozik be a nagyváradi közönségnek. A darab nagy sikert aratott Szalontán s ez a siker arra indította a Dalegyletet, hogy a Nagyváradon évek óta nem játszott, gyönyörű mesejátékot a nagyváradi közönségnek is bemutassa. Kétúró énekesek, elsőrangú magánszereplők, jóhangú énekesek, klasszikus tündértánc adnak kellő színvonalú értéket a műkedvelők által bemutatandó darabnak. A jövedelem egyrésze az árvizkárosultak javára fordítatik. Az előadás május 8-án, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz műsort megváltással. A daljáték rendezője Kardos Ferenc, dalegyleti tag, aki Bagó szerepét alakítja. A tündértáncot Désy Gizi táncnő tanította be. Az előadásra felhívjuk a közönség figyelmét.

Autó és bicikli karambolja. Temesvárról jelentik: Hadau Aurélnak, a revíziós bizottság tagjának autója, Temesvár-belváros egyik uccakereszteződésénél összeütközött egy kerékpárral. Teodorescu György 18 éves börtöni inas lezuhant biciklijéről és kulcsosontját törte. Az autón Hadau rokona, Földi Aladár faszádi főszolgabíró jött Temesvárra. Huber Antal soffőr ártatlanságát hangoztatja.

Miseruhák, pluvialek, felonok, kelyhek, szentségtartók, gyertyatartók, szobrok, lobogók, misekönyvek, reverendák, cingulusok, szentképek stb. stb.

legelőnyösebb beszerzési iorrasa

Oberbauer A. Utóda

BUDAPEST, IV. Váci-ucca 41. szám.

Alapítási év 1863. Tel. Aut. 83-3-44

Nagy képes árjegyzékemet kívánatra díjmentesen megküldöm.

Tavaszi takarításhoz
mindennemű saját készítésű
kefeárúk
a legjobb kivitelben
olcsó árban beszerezhetők

HAVRANEK

kefe- és fésűárúházában. - Oradea, Reg. Ferdinand (Rákóczi) ut, Apolló palota. - Ugyanott állandó gyermekjáték kiállítás.

A postafőnök a tisztviselőkkel fűtött a postát. Dicsőszentmártonból jelentik: A postavezérigazgatóságtól megérkezett Dicsőszentmártonba is a takarékosági rendelet, melynek alkalmazását a postafőnök azonnal megkezdte — a tisztviselők bőrén. A hivatali helyiségekben ugyanis lezáratta a gázcsapokat, ami még nem volna feltűnő, ha a gázfűtésről áttérne a fafűtésre, azonban fáról éppen takarékoságból nem gondoskodott, úgy, hogy az április közepe hidegét kevésbé bíró nők kénytelenek voltak előleget felvéve, fát vásárolni, hogy ne kelljen napi 7—8 órán át hideg irodában, libabőrös háttal dolgozni. Az esetnek mindössze annyi pikantériája van, hogy a főnök a postaépületben levő saját lakásán nem tartotta szükségesnek lezártni a gázt, mert hát ő ugyis takarékosan bánik vele.

Szatmár — fürdőváros. Szatmárról jelentik: A város vezetősége a múlt évben kérte, hogy a miniszterium sorozza a fürdővárosok között, ami azzal az előnnyel jár, hogy a nyári hónapok alatt az oda váltott vasúti jegy vizsgázásra is érvényes. Bár az írásbeli értesítés még nem érkezett le, szóbeli értesítést már kapott a város vezetősége arról, hogy az egészségügyi és közlekedésügyi miniszterium Szatmárt besorozta a fürdővárosok sorába, ami a város forgalmának növekedését fogja jelenteni.

NÉPMŰVÉSZETI ÉS HÁZIIPARI KIÁLLÍTÁS TORDÁN. A nyomort és inséget látta meg Bethlen Mária grófné, amikor az erdélyi magyar asszonyok támogatásával a tavaly összegyűjtötte az erdélyi magyar népművészet és háziipar remekét és kitartó, szívós, fáradtságot nem ismerő munkával Erdély és Magyarország nagyobb városait bejárta, kiállításokat és vásárokat rendezett az összegyűjtött anyagból és több, mint egy millió lejt juttatott Erdély magyar földművelő asszonyainak kezébe. E munkájában segítségére voltak főleg: Kovács Dezsőné, Mikó Lőrincné, Gyárfás Pálné, Konya Gyuláné, Szász Mártonné, Gyallav Domokosné és a különböző jótékonyági és nőegyletek stb. A szép sikeren felbuzdulva Bethlen Mária grófné az idén is megismétli a földművelő nép érdekében való önzetlen munkát és több vándorkiállítást fog rendezni Magyarországon. Az első kiállítása a budapesti nemzetközi árumintavásáron lesz. A kiállítás anyagát Erdélyben Tordán fogja bemutatni folyó hó 22—24 napjain a református leányiskola torna-csarnokában, amelynek megtekintését Erdély minden részéből számosan készülnek szépművészetért és háziiparért lelkesedő embertömegei.

Akiknek a szív működése rendetlen, erőlködés nélkül úgy érhetnek el könnyű székélést, ha naponta reggel éhgyomorral megisznak egy kis pohár természetes „**Ferencz József**” keserűvizet. Szívszakorvosok megállapították, hogy a **Ferencz József** viz szívelvsirosodásnál és billentyűhibáknál is enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. A **Ferencz József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Virágos kertek rendezését, újabb parkirózasokat, balkonok díszítését és általában a kertészet bármely ágához tartozó munkát szakszerűen, előnyösen és jutalomzáróval
Matos Géza
műkertész (fájkertész.)
Fióktelep: Seleuş (Váradszőlős). Városi cím: Para-dohánytözsde. Színház mellett

Igy pusztul a székely vagyon. Csikszeredáról jelentik: Csiksomortán község közbirtokossága bizonyos fakitermelési ügyből kifolyólag szerződéses viszonyba került Sterie Ciorherie és társa râmnicul-săraci céggel. A szerződéses viszonyból per származott, amelyet több fórumon megnyert a birtokosság. Végül fokon az ügyben a Semmitőszék fog dönteni. A birtokosságot dr Vasu Alexandru csikszeredai ügyvéd képviselte, aki meg sem várta a per kimenetelét, hanem követelte a birtokosságot az addig felmerült perköltségeket. A birtokosság nyomban fizetni nem tudott. Ezt sejtette dr Vasu is és gyorsan beperelte a perköltséget saját ügyfelét és megbízóját, a csomortáni birtokosságot. Amikor a birtokosság ekkor sem fizetett, foglalást vezetett a birtokosság egyik erdőrézsére, s az árverést is megkérte. Az árverésen a lefoglalt félmillió lej értékű erdőt mond és ird, 25 ezer lejért vette meg, — ki mas mint dr Vasu ügyvéd. Kérdezzük, nincs arra felé magyar ügyvéd? A székelyek okulhatnak ebből az esetből is.

VISSZA KELL ADNI AZ 1931 KÖLTSÉGVETÉSI ÉVRE SZÓLÓ UTALVÁNYOKAT. A nagyváradi pénzügyigazgatóság tudomására hozza az érdekelteknek a 1091805/1932 sz. miniszteri rendeletet, amelynek értelmében az 1931 költségvetési évre megállapított lakbérkülönbségről szóló utalványokat (Mandate de plata) a pénzügyigazgatósági palota 1. emelet 17. számú szobájában elismervény (dovada) ellenében pár napon belül haladéknélküli adják vissza. Ezek az utalványok a Cassa de Amortizaţio-hoz lesznek elküldve kifizetés végett.

Egyben felkéretnek mindazok az *Ordonanţa de plata* tulajdonosok, akik bármelyik minisztériumtól, bármilyenféle természetű kiutalt, de fel nem vett összegű ilyen ordonanţa de plata-val rendelkeznek az 1931 költségvetési évre, hogy azokat közvetlenül annak a minisztériumnak a címére küldjék vissza, amelyik azt kiállította, vagy pedig a pénzügyigazgatóság számvéveségi osztályánál deponálják.

Ez az intézkedés nem vonatkozik a nyugdíj-utalványokra.

A kultúrónás tanítónak sem fenékg tejfő. Csikszeredáról jelentik: A székelyföldi kultúrónás tanítók helyzete sem rózsás, mert a fizetéseiket ők sem kapják rendszeresen. Emellett általános népszerűtlenségnek örvendenek a falvakban, úgyhogy semmi segítséget sem remélhetnek a székelyektől. Pedig a székely jószívűség közmondásos és, ha a tanítók megértő bánásmódot tanúsítottak volna velük, akkor most nem volnának az éhinségnek kitéve, mint Cosâmbescu csikszentgyörgyi tanító, aki családjával nap-nap után „pityóka-levest” eszik. Senkihez sem fordulhat, annyira eljárt az éhínség. Legutóbb Ráduly Lajos községi jegyzőtől kért 500 lejt kölcsön és ahelyett, hogy azt visszaadta volna becsülettel, hálából feljelentette a jegyzőt, hogy ő volt, aki a falusiakkal beverette az ablakait. Emiatt bünygyi eljárást is tétetett folyamatba a tanító, de az eljárást a jegyző ellen meg kellett szüntetni bizonyítékok hiányában.

Amerikában ma nem aranyat keresnek az emberek, hanem ezüstöt és ez a láz Párisra is elterjedt. Ugyanis ma ezüst rókát tenyésztenek, mely jobban jövedelmezett, mint az aranykeresés. Ma azonban krach van e téren is és Dán Fülöp budapesti szücs, Dorottya-ucca 1. felhasználva az olcsóságot, a múlt évi ár feléért bocsátja a közönség rendelkezésére ezüst rókáit. Ajánlatos a céget mielőbb felkereni, mert rókái fogyófélben vannak.

Párisi divat:
ezüst rókák
olcsón
Dán Fülöpnél
BUDAPEST, Dorottya-ucca 1.
Gerbaud-palota.

K

Lloy

nagyon ho
Georgetól, a
menceau na
alább is a „
— addig a
dekességü k
bizonyítja,
tervek"-ben
minden időh

Mit gon
esett-e a fej
és közgazda
tett diktálni
cián, — va
multját meg
minden háb
fojtogatja, p
és emberibb
ked, csak el
derék lord
mindkét es
Csak . . . C
karában seg
sonát, — so
gyümölcssei
is némiképp
szilárdsággá
mennyért pe
gol politika
áldemokrati
lözva, gazda
legyőzött ál
millióira.

Amde k
London hát
tultengő, s
ben. A „C

A ke

(Ötödik közle

A máso
birtokosok s
vény szavai
adós kötele
ből, kamato
ségek) ö
hatvan szá
fogja megá
milyen rész
lott kvótát
a törvénysz
képességét
birtoka jó
határozza m
ügyi hatósá
lőbirtokokn
Az adós fe
más személ

A kérv
tött két hó
illetékes tö
készít az ö
azok lakcin
mészetét, j
sőbbiségeket
ingatlanoka
tés fizetend
vagyonát és
minden r
úttal törles
nem terjedh
tetven min
16. §).

A törv
mely kellő
függeszti a
hitelezőket
telt, hogy
állítsa a
1932. a

KÖZGAZDASÁG

Lloyd George-tól — Lloyd George-ig

nagyon hosszú az út. Mármost attól a Lloyd Georgetől, aki a béketárgyalások idején Clemenceau nagyhangú katonazenekarában legálább is a „koncertmester“ szerepét töltötte be — addig a Lloyd Georgeig, aki szenzációs érdekességű könyvében cáfolhatatlan érvekkel bizonyítja, hogy az ugynevezett „jövátelteli tervek“ben megállapított fizetések teljesítése minden időkre lehetetlenné vált.

Mit gondolsz, nyájas olvasóm. akkor esett-e a fejedlgyára a nagy angol államférfi és közgazdász, amikor háborus jöváteltelt segített diktálni a mohó étvágyu békekonferencián, — vagy pedig most, amidőn eddigi multját megtagadva, élére áll azoknak, akik minden háborus bilincset, mely földrészünket fojtogatja, porrá akarnak zúzni, a szebb, jobb és emberibb jövő érdekében? Megsugom neked, csak el ne áruljad senki emberfiának: a derék lord elmebeli és ítélőképességének mindkét esetben teljes birtokában volt. Csak... Csak amikor még a „Tigris“ zenekarában segített erősíteni az imperialista harsogást, — sok joggal hihette, hogy a győzelem gyümölcsei a brit világbirodalom már akkor is némiképp repedező pilléreit ismét vasbeton szilárdsággal tatarozzák meg. Ezért az eredményért pedig érdemesnek látszott még az angol politikai „dzsentimenleik“ rovására is, áldemokratikus frázisokkal mesterien dobálózva, gazdasági hüvelykcsoritót erőszakolni a legyőzött államok önkívületbe révült embermillióira.

Amde később kiderült a számítási hiba. London háttérbe szorult a „Quai d'Orsay“ tultengő, sőt cápafalánk törekvéseivel szemben. A „City“-ben arra is rájöttek, hogy a

hét nyúzason hét bőrét vesztett „központi róka“ nyolcadik bőr növesztésére és alázatos kedvű beszolgáltatására még akkor sem képes többé, ha rövid lejáratu „hiteltakarmánnyal“ és hosszulejáratu pénzügyi „igéretabakkal“ serkentik szorgalmasabb teljesítményekre.

Ezenkívül pedig Indiában is, meg Irországban is alkotmányos önállóságra éhes szemekkel kezdenek a politikai megítélés szerint „nem kívánatos elemek“ a kártyába pislogni s hovatovább odafajul a „rut játék“, hogy az angolszász hatalmi fölénnyel komoly veszélyek fenyegetik.

Istenem! Milyen jó is ilyenkor a szép, fehér, szűz papír! Tűri, hogy a hátra „új igazságokat“ írjunk. És nem pirul el, ha külpolitikai lordjaink — diplomáciai köpenyűkön lendületesen fordítva — hirtelen a gazdasági béke szótát fuvolázzák és pereátot kiáltanak arra a szellemre, amely „más országoktól megfelelő ellenérték nyújtása nélkül követel megfizethetetlen hadisarcokat.“ No, ne bámulj az idézőjelen, nyájas olvasóm! Lloyd George írja ezeket szóról-szóra, — ugyanaz a lord, aki a béketárgyalásokon, nagylegényi mivoltában éppen nem késlekedett „egytekettőt kurjantani.“

Hát csak hadd írja! Nem fontos az indok, csak a cél. Már pedig a cél nem lehet más, mint a sokat emlegetett „tabula rasa“ — a háborus terhektől, előítéletektől és nagyhatalmi tulkapasoktól mentesített szilárd, egészséges, akarat- és cselekvésképes új Európa. Sokat szenvedett és kezés reményű fiainknak és lányainknak az igazi béke verőfényében tündöklő Európája.

(—ob—)

eljárási módnál a törvényszéknek igen széles jogköre van úgy az adóssal, mint a hitelezővel szemben. Nem lehet tehát eléggé hangsúlyozni, hogy úgy az adós, mint a hitelező előre szerezzen be minden javára szolgáló okmányt és bizonyítékot, mert a törvény sürgős eljárást rendel el és halasztásokra csak nagyon fontos okokból lehet kilátás.

Ha a törvényszék helyt ad az adós kérelmének, megállapítja az összes tartozások összegét, hogy mikor és milyen részletekben kell azt fizetni és milyen vagyontárgyak képezik a bírói szanálás biztosítékát. Ha az adósnak erdőbirtoka is van, a bíróság tekintetbe veszi a kitermelési üzemtervet is, tehát ez is felmutatandó.

A törvényszék ítéletének közlésétől egy hónap alatt indokolt felebbezés adható be, mely közvetlenül a táblánál is benyújtható. A tábla előtt nem lehet más indokokat felhozni, mint amelyek már a felebbezésben is ki voltak fejtve, tehát az írásbeli felebbezést gondosan kell megszerkeszteni.

Nagyon fontos intézkedés, hogy ha a szanálási eljárásban megidézett hitelező maga is szanálásra jogosult földművelő, akkor ugyanazon törvényszék elé megidézetheti a saját hitelezőit és kérheti, hogy ezekkel szemben ugyanolyan mértékű leszállításban részesüljön, mint amilyen leszállítást ő szenvedett és ez esetben a bíróság utján a saját hitelezőjére engedélyezheti az ő adóssával szemben megállapított követelését, a különbözetre pedig a rendes módon veheti igénybe a törvény kedvezményét. Az ilyen beszámítás tekintetében a törvényszék az érdekelt feleknek az utolsó egyéni szanálási határozat jogerőre emelkedése után 2 hónap alatt beadandó kérelmére külön határozatban dönt. (21. §.)

A tábla határozata ellen az érdekelt felek a közléstől számított 1 hónap alatt felfolyamodást adhatnak be a Semmitőszékhez (22. §.)

Elveszti az adós a bírói szanálásra való jogát, ha a kérvényében vagyonának egy részét rosszhiszeműen eltitkolja, ha valamelyik hitelezőjét rosszhiszeműen nem jelöli meg, vagy pedig ha költött (fiktív) hitelezőkkel adósságát a valóságosnál nagyobbak tünteti föl. (23.)

A parlamenti tárgyalás során ennél a szakasznál miniszteri nyilatkozattal megállapítást nyert, hogy kétes, peres és az adós által vitatott követeléseknél az adós megszabadul a rosszhiszeműségből eredő veszélytől, ha bejelentésében kimutatja az illető vitás tételt és megjegyzi, hogy annak fennállását nem ismeri el.

A szanálási eljárásra kitűzött határidő letelte előtt keletkezett tartozások hitelezői, ha az adós beadványában nem jelölte meg őket, jogosultak a végleges határozat kihirdetéséig követeléseiket bejelenteni és az eljárásba lépni. (24. §.)

A törvény benyújtása, tehát 1931 november 1 után eszközölt eladások, bekebelezési engedélyek és egyéb dologi jogok, kivéve a termésre eszközölt foglalást, nem szolgálhatnak a korábbi hitelezők kárára, kivéve az ugynevezett „zöldhiteleket“ (Creditul Agricol al României. (25. §.)

Az eljárás során az adós bármikor megváltoztathatja ajánlatát, de az eredetinel kisebb részleteket, hosszabb fizetési terminust, vagy kevesebb garanciát nem ajánlhat. (26. §.)

(Folytatjuk.)

Leszállították a holland bankrátát.

Hágából jelentik: A holland nemzeti bank a visszleszállítási kamatlábat 3 százalékról 2 százalékra szállította le.

ZÜRICH ZÁRLAT. Páris 209¹/₂. London 1930¹/₂. Newyork 514.62. Bruxelles 72.10. Milánó 26.49. Madrid 40.20. Amsterdam 208.35. Berlin 122.20. Wien —. Szófia 373. Prága 15.24. Varsó 57.65. Budapest —. Belgrád 900. Bukarest 307.

NAGYVÁRADI VALUTAÁRFOLYAMOK: Pengő 22.20. Márka 40. Csehkorona 4.97. Dollár 167. Dinár 2.80. Francia frank 6.70. Svájci frank 32.65. Lira 8.65. Osztrák schilling 20. Angol font 640.

A konverziós törvény ismertetése

(Ötödik közlemény)

Írta: Dr Krüger Jenő, ügyvéd

A második segítség a hűsz holdon felüli birtokosok számára a *kérszeregyezés*, a törvény szavai szerint a *bírósági szanálás*. Itt az adós köteles a hitelezők kielégítésére a tőkéből, kamatokból s egyéb járulékokból (költéségekből) összegezett tartozásainak *legalább hatvan százalékát* felajánlani. A *törvényszék fogja megállapítani*, hogy mennyi idő alatt, milyen részletekben köteles az adós a felajánlott kvótát megfizetni. Ezen megállapításnál a törvényszék tekintetbe veszi az adós fizetőképességét s a törlesztési részleteket az adós birtoka jövedelmének *legfeljebb 50%-ában* határozza meg. A birtok jövedelme a pénzügyi hatóságok által felvett földadóalap, szőlőbirtokoknál pedig az adóalap négyszerese. Az adós *felajánlhatja* egész jövedelmét, vagy más személyek kezességét is (14. §).

A kérvény a törvény kihirdetésétől számított két hónap alatt adandó be a 10 §-szerint illetékes törvényszékhez. Ebben kimutatást készít az összes tartozásokról és hitelezőkről, azok lakcímeivel, feltünteti a tartozások természetét, jogcímét, rangsorát, az esetleges elsőbbségeket és bekebelezéseket s megjelöli az ingatlanokat, melyek jövedelméből a törlesztés fizetendő lesz. Ki kell mutatnia minden vagyonát és tartozását (aktívum és passzívum) minden rendelkezésére álló jövedelmét. Együttal törlesztési tervezetet is terjeszt elő, mely nem terjedhet 30 évnél hosszabb időre, feltüntetvén minden egyes törlesztési részletet. (15-16. §.)

A törvényszék a benyújtott kérvényt, mely kellő számú példányban készítendő, kifüggeszti az adós községházánál s az adóst és hitelezőket megidézi annak megállapítása végett, hogy az adósnak van-e törvényes jogkövetője a kérelem előterjesztésére, egyúttal megidézi a hitelezőket, hogy észrevételeiket és

érvényesítendő bizonyítékaikat 30 nap alatt adják be. Egyúttal a törvényszék megvizsgálja a telekkönyveket is s ha úgy látja, hogy valamelyik hitelező nem szerepel az adós kimutatásában, ennek is megküldi az adós kérvényének egy példányát s a szanálási eljárást a telekkönyvben feljegyezteti. (17. §.)

A tárgyalás napján a törvényszék meghallgatja az adós és a hitelezők előterjesztését és határoz a bírósági szanálás elvi engedélyezése tárgyában. (18. §.) Ezen határozat ellen a kihirdetéstől számított tíz nap alatt *felebbezés* adható be a táblához, mely sürgősen határoz és a bírósági szanálás elvi engedélyezése esetében az ügyet a törvényszékhez küldi vissza érdemleges határozathozatal céljából. (19. §.)

Az elvben való engedélyezés után a törvényszék új tárgyalást tűz ki, melyre a feleket azzal idézi meg, hogy észrevételeiket és bizonyítékaikat 30 nap alatt nyújtsák be. (20. §.) A tárgyaláson a bíróság tekintetbe veszi azokat a tartozásokat is, melyek nem csökkenthetők a konverziós törvény szerint (pl adók, külföldi tartozások, ezekről később még szó lesz) s megvizsgálja, hogy az adós által felajánlott fizetési részletek megfelelnek-e a törvény kedvezményei alá eső birtokok jövedelmének s *megállapítja az adós által fizetendő kamatot is*, mely nem lehet nagyobb a Nemzeti Bank leszámítási kamatlábnál. Megvizsgálja a biztosítékokat is és a felajánlott kezességeket is.

A hitelezőnek jogában áll azt bizonyítania, hogy az adós nem szorult rá a szanálásra, hogy a törlesztési idő tulságosan hosszú, vagy, hogy a felajánlott összeg túl alacsony. Erre tekintettel a családós adós helyesen fogja tenni, ha hatóságilag igazoltatja, kiket kell eltartania, hogy a bíróság helyes képet nyerjen fizetőképességéről. Egyáltalában ennél az

SPORT

Ma és holnap van a bajnokságok nagy napja Váradon. Ma és holnap kemény bajnoki küzdelmek színhelye lesz Nagyvárad. A kettős ünnepen 6 bajnokság sorsa fog eldőlni. Szombaton délelőtt a Rhédey-pályán a Török-vés mérkőzik az Egyetértéssel. Délután fél 5 órakor pedig a Crisana játszik a NAC csapatával. A Török-vés biztos győzelemre számít az Egyetértés ellen. Nagyon kétséges azonban a délutáni mérkőzés kimenetele. Mindkét fél nagyon szeretné elvinni a győzelmi pálmát, már csak azért is, mert ettől a mérkőzéstől függ, hogy a NAC bekerül-e a nemzeti bajnokságot játszó csapatok közé. Vasárnap a Kolping játszik bajnoki mérkőzést a Testvériséggel. A NAC Szalontára megy gólokat szerezni az NSC-hez. Váradon viszont a Török-vés a Makabéval, a Crisana az Egyetértéssel mérkőzik délután.

A Crisana május 2-án a Gyapjuiparral mérkőzik. Május 2-án a Crisana lekötötte a temesvári Gyapjuipar csapatát. A mérkőzést a Károly-pályán fogják lebonyolítani Temesvár tehetséges csapatával.

Országos vívóverseny Kolozsváron. A mai és holnapi kettős ünnepen Kolozsváron nagyszabású országos vívóversenyt rendez a KAC, melynek során a Viola és Schenker kupamérkőzések kerülnek eldöntésre. Az ország legjobb junior és senior versenyzői vesznek részt ezeken a vándordíjas versenyeken. Eddig 27 nevezés érkezett a különböző városokból. Különösen sokan mennek el Szebenből, Marosvásárhelyről és Nagyváradról. A versenyt a piarista főgimnázium tornatermében rendezik meg igen olcsó díjak mellett.

Magyar-olasz válogatott ökölvívó-mérkőzés. Május 3-án érkezik Berlinből Budapestre az olasz válogatott ökölvívó csapat, hogy május 5-én a magyar válogatott ökölvívócsapattal vegye fel a küzdelmet. A budapesti mérkőzést az olaszok az olimpiai verseny főpróbájának tekintik és ugyanazokat a versenyzőket küldik Los-Angelesbe, akiket Budapesten szerepeltetnek.

Május elsején játszik le a szatmári Kolping félbenmaradt mérkőzését. Szatmárról jelentik: Megirtuk, hogy vasárnap Színerváralján, az ottani Sportegylet és a szatmári Kolping II. osztályu bajnoki mérkőzésből csak 13 percet játszottak le, mert a jégeső a további játékot lehetetlenné tette. A szatmári futballkerület kedden este tartott ülésén foglalkozott a Kolping félbeszakadt mérkőzésével és annak folytatását május elsejére tűzte ki ugyancsak a színerváraljai pályára.

Az Attila Kolozsváron. A miskolciak jőnevű proficsapata, mely a múlt vasárnap Ujpestet is kemény próbára tette, úgy hogy Ujpestnek be kellett érnie 1:0-ás győzelemmel, ma és holnap Kolozsváron játszik. Ma Attila-KAC, holnap Attila-Universitatea mérkőzés lesz. Tavaly az Attila 3:2 arányban verte a NAC csapatát Nagyváradon.

A 31. Eucharisztikus világtalálkozásra Dublin, június hó 22-26.

bibornokok, érsekek és püspökök testületének legmagasabb védnöksége alatt a romániai zarándokokat

a „MISSIO“ vezetése mellett a „Norddeutscher Lloyd Bremen“ hivatalos kongresszus hája, a híres „LÜTZOV“ szállítja a szent ügyre való tekintettel igen mérsékelt díjzárssal

Felvilágosítást nyújtanak az összes érseki, püspöki és plébánosi hivatalok és kath. egyesületek, valamint „MISSIO“ Timişoara, I. Str. Lovinici No. 1. és NORDDEUTSCHER LLOYD

Timişoara IV. Str. I. C. Brătianu (Uri-ucka) 10. Jelentkezéseket elfogad és felvilágosítással szolgál az ERDÉLYI LAPOK kiadóhivatala. Oradea—Nagyvárad.

ÉDUA ÁLDOZATA

(87) Magyar történeti regény a tatárjárás után való időből

Irta Pakocs Károly.

— Megállj! — kiáltott utánuk a király.

De ők nem hallották a tiltó szót. Asszonyt nem bántottak, de lovaikat, egyiket a másik után buzogányozták ki alóluk.

Estefelé járt már az idő. A harc hevében észre sem vették, a felhőket, melyek a Tisza felől közeledtek a hódmezők felé. Hirtelen vilámlás, dörgés töltötte be a levegőt és megereedt a zápor.

A nyilvesszők, mint ázott verebek, hullottak le erőltlenül a földre. Ezzel a kún siker utolsó reménye is kialudt. Dárdáikat elharcolták s a kézi székely buzogányokkal szemben tehetetlennek bizonyult a kard.

Oldamér újra kiáltott. A halálosan sebzett oroszlan horgése volt ez már. Aztán megfordította lovát és nekivágott a Maros mocsarainak. A többi utána. A magyarok a nyomukba.

Eppen Urszineváltásának az ünnepe volt.

XXII.

A kőrösszegi kún szálláson két különös öltözötű férfi jelentkezett. Az egyiknek haján s hajlott alakján látszott már az öregség. A másik szapora-járású volt, szőke és daliás.

Megálltak az egyik sátor előtt, mely kivált a többiek közül.

— Kik vagytok? — kérdezte tőlük a kún ijász, ki a sátor bejáratát őrizte.

— László király küldöttjei, — szölt az öregebb.

A kún ijász apró szűrös szeméit végigjárta a két férfiun. Nem tudta kiknek nézze

őket. A ruhájuk cseppetssem magyaros; de a kún szavakat tökéletesen úgy ejtették ki, mint a magyarok.

— Mit kerestek itt?

— Árbocot, a kúnok öregjét! — szölt nyájasan az öregebb.

Az ijász gondolkodott. Aztán egész közel lépett hozzájuk és megtapogatta mind a kétőt köröskörül. Miután látta, hogy sem tör, sem egyéb öldöklőszerszám nincsen náluk, a sátor sásból és fűzből font bejáratához ment és bekiáltott.

Kijött valami törpe emberke, hunyorító szemü. Láttára nem sok bizalom támadt a két jövevény szívében.

Az ijász mondott neki valamit, mire a törpe eltűnt a sáskárpit mögött. Nemsokára visszajött és szölt:

— Jöjjetek!

A két férfi bement. Sohasem láttak még kún sátrat belülről.

Az első helyiség, amelybe léptek, úgy látszik a törpe lakása volt. Gyékénnyel leborított gerendákból emberderékvastagságu négy faoszlopon nyugodott a tető, amely csúcsban futott össze; úgy azonban, hogy fönt meglehetősen kerek nyíláson át látható maradt az ég.

A helyiség közepén vályogból összerótt szabad tűzhely terpeszkedett kormosan ásitva a belépőkre és igazolva, hogy csak kemény télen sütnék-főznék azon a kúnok öregjének. A sátnemez oldalán semmi ékesség, kivéve néhány szekercét, mellyel nyilat és ijjat faragott a törpe; ezenkívül néhány elkészült tegez és puzdra lógott vadkanagyarakon. Innen még beljebb vezette őket a törpe. Ez már nagyobb helyiség volt és úgy látszik a család állandóbb tartózkodó helye. A sátor padlóját alkotó faragott gerendákat drága szőnyeg takarta; oly

SZINHÁZ

HETI MŰSOR:

Nagyvárad

Szombat d. e. 11 órakor: *Bimbó-mattné és a váradai színészek kabaréja.* 10 és 12 lejes helyárak.

Szombat, vasárnap, hétfő, kedd, szerda: *Shanghai expressz.*

Vasárnap d. e. 11 órakor matiné: *Shanghai expressz.*

Kolozsvár

Szombaton délelőtt 11 órakor: *Feketeszárú cseresznye.* Este 9 órakor: *Az ember tragédiája.*

Vasárnap d. e. 11: *Arany János balladái.* (Ifjúsági előadás). Este 9: *Kis Katalin.*

Hétfőn: *Arany János balladái.*

Temesvár

Szombat d. e. 11: *Mágnás Miska.* — D. u. 3: *Hawai rózsája.* — D. u. 6: *Csárdás királynő.* (Karcsonyi Ilivel).

Vasárnap d. e. 11 *Viktória.* (Operett). Este fél 9: *Marica grófnő.*

Hétfő: Este fél 9: *Manole mester.* (Goga Oktávián drámája. Kaszab Anna, Váro Anny, Fekete Mihály, Tóth Elek és Nyerges felléptével).

Kedd este fél 9: *Dr Szabó Juci.* (Titkos Ilonával).

Szerda este fél 9: *Valaki.* (Titkos Ilonával).

Máramarossziget

Szombaton este fél 9: *Fizessen nagysád.* Vasárnap délután 6 órakor félhelyárakkal: *Potyautas.* — Este 9 órakor: *Vihar a Balatonon.*

SZERKESZTŐI ÜZENET:

A Budapesti Nemzetközi Vásár ügyében érdeklődő olvasóinknak itt együttesen üzenjük, hogy a Budapestre utazásához szabályszerű útlevél és vásárigazolvány *mülhatatlanul* szükséges. A kedvezményes vizum utólagosan is megszerezhető.

Jól bevezetett könyv- és papírüzlet

családi áradó. Érdeklődők irjanak okok miatt Halmágyi P. Arad, strada Nicu Filipescu 35. címre.

nagy, amilyen az egész sátor-terem alja. Köröskörül elejtett vadak koponyái és szarvai, csontfaragványok lógtak a nemezen. Ezeket kívül ezüstözött szarvból való kürtök, dárdák, kardok, szabályák, ijjak s egyéb hadi szerszámok: javarészt bronzal és ezüsttel kivertek. A sátorterem nyolc faoszlopon nyugodott. Az oszlopokat buja képzelettel elgondolt alakzatok díszítették: állatfejek, emberfejek; harci jelenetek, táncoló leányok. Minden egyes oszlop tövében két-két alacsony szőnyegpárna. A bejáratnál szemben aranyozott fából való és szőnyeggel leborított trón volt, a két oldalán egy-egy szőnyegpárnával. A trón fölött kiterjesztett szárnyakkal hatalmas sas terpeszkedett. Ki tudja, melyik vadászatnak volt rít a tájkárpit jelezte, hogy a sáturnak több terme is van: asszonyoké, gyermekeké.

A két jövevény azonban nem jutott tovább a nagy teremnél, amely a törzsek közös tanácskozó terme és Árboc fogadási terme is volt. A kúnok öregje trónuson ülve fogadta őket. Mellette a szőnyegszékeken két kún nemesült: Árboc tanácsosai.

— Mi járatban vagytok? — kérdezte őket Árboc.

— Az én nevem István, — felelt az öregebbik — a testvérem pedig Gellért. Mind a ketten a kisebb testvérek szerzetéből valók vagyunk és László királyunk üdvözlét hozzuk a kúnok nagyjának.

Árboc kesernyés hangon kérdezett tovább: — Azt gondoljátok, hogy nem érzem én a ti királyotok szavából a gunyot?

— Ha láttad volna, uram, milyen szeretettel szölt rólad uram: nem így beszélnél! — felelt bátran István.

(Folyt. köv.)

Tegnap
ból ki

Török Zs
levelet írtál,
meg az árviz
gyerekek kén
ezt a két tap
tek volna ha
ka l. gimnáz
osinál, mint
sághoz, mer
magyar pénz
kozhatz is
tek-e nagyon
Istennek, ho
bajt csinált.
csokolom, ne
üznek. Gul
rejtvényt C
Vilma (Petro
azóta a kön
san Zorkával
láltál, hogy
és sírfelirat
mi volt az I
megtörtént, h
ba, de ugye
hiszen vélt
juk a neved
ZORKA. —
kám, hát mi
mikor az ibo
többé! Jól?
Janika (Bod
én még ma
nehézsékes val
Tigris cicáva
Végh Attila
küldhetnél e
hiszed, akár
tam. Rejtve
Babának és
cirógatást!
megint szép
(Nagyvárad).
nevemet szer
is egy kicsit
ban. A mási
fehérvár). A
hogy amilye
vagy, épp o
ha megösz.
szerencsét il
akkor kopog
látod, veled
várad). Kiva
örülök anna
nos, ügyes
(Nagyvárad)
bele is kerü
remekbe sike
Iluska (Nag
Iluskám, me
lunk. Jól le
Mári (Nagy
téged abban
ságtól még o
a hajad, vaj
egyenes. Nir
kesztőségbe,
szép szentke
várad). Már
„zaklatásért”
A versedért
öröm az ne
most még a
várhatjuk e
Ady Endrén
jól meg nap
Sándort, Ap
csed ugy k
szívedben is
olyan verse
örömmel fo
várad). Az
is olyan sz
nagyon jól
senki sem l
kicsit türel
lem Gizikér
den sorra k
nem Salam
No törd cse
fogod te ta

Élső képe

Tegnapai gyermekrovatunkból kimaradt üzenetek:

Török Zsolt (Segesvár). Ugyaucsak tartalmas levelet írtál, megdicsérlek érte! A „Buksi, Tapsi meg az árvíz” című mesét én írtam a szapáryligeti gyerekek kérésére, mert ők nagyon megszerették ezt a két tapsifülest egyik téli mesében és szeretnek volna hallani a további sorsokról. Fodor Laci-ka I. gimnázista csak, de olyan ügyes rejtvényeket csinál, mint egy nagy. Apuka közel járt az igazsághoz, mert Szent István király vette az első magyar pénzt. Rejtvényeid nagyon ügyesek, találkozhatsz is velük rövidesen nyomtatásban. Feltettek-e nagyon az árvízkor? Adjunk hátát a jó istennek, hogy elmúlt. Bizony itt Váradon is elég bajt csinált. Anyukát, Apukát üdvözlöm, Mártát csókolom, neked meg egy jó magyar kézszoritást üzenek. *Gubody Cuci* (Csikszereida). Nehezebb rejtvényt Cucikám és hosszabb levelet! *Hodán Vilma* (Petrozsény). Bizonyára megkaptad már azóta a könyvet és már olvasgatjátok szorgalmasan Zorkával együtt. A titkos írásnál annyit eltaláltál, hogy a mi drága Eleknagyapóknak jelszavát és sírfeliratát rejt. Most már azt is tudod, hogy mi volt az. *Hodán Zorka* (Petrozsény). Hát bizony megtörtént, hogy hibásan került a neved az újságba, de ugye nem haragszol érte a szedőbácsira, hiszen véletlenül történt. Engesztelésül most leírjuk a nevedet csupa nagy betűvel. Így: **HODÁN ZORKA**. — *Kovács Imre* (Micske). Ejnye Imruskám, hát micsoda dolog ez a betegeskedés, most mikor az ibolyák nyílnak? Igérd meg, hogy soha többé! Jó? A harmadik rejtvényt várom! — *Reiff Janika* (Bod). Hiszen ha repülni lehetne Janikám, én még ma ott teremnék nálatok, de a vonat igen nehézkes valami ám! Kell várjuk az idejét! Hát a Tigris cicával mi van? Nem került még vissza? — *Végh Attila* (Mezőtőháti). A tóháti fecskék közül küldhetnél egy néhányat errefelé is, mert akár hiszed, akár nem, én még ezidén egyet sem láttam. Rejtvényed ügyes sorra kerül. Mondd meg Babának és Emesének, hogy nekik is üzenek egy cirógatást! Most hosszú vakáció lesz, írhat sz megint szép hosszú levelet. Várom. *Julier Cunika* (Nagyvárad). Ejnye Cunikám, már megint az én nevedet szerkesztetted rejtvénybe! Ennek örülök is egy kicsit, de nem közölhetem a saját lapomban. A másik rejtvény jó. *Labud Lacika* (Gyulafehérvár). A jó istennek sokáig elteszem Lacikám, hogy amilyen ügyes és lelkes magyar fiúcska vagy, épp olyan jó magyar ember legyen belőled, ha megnősz. A rejtvényeid jók, leközzöljük. Ami a szerencsét illeti, az olyan szeszélyes, hogy mindig akkor kopogtat be, amikor nem is várjuk. Meglátod, veled is így lesz. — *Vadász Klári* (Nagyvárad). Kíváncsian várom a rajzodat Klárikám és örülök annak, hogy II. elemista létedre ilyen csinos, ügyes levélkét tudtál írni. — *Vadász Adél* (Nagyvárad). Megkaptam a szép kicsi rajzot és bele is került az albumba. Legújabb rejtvényed remekbe sikerült, legközelebb sorra kerül. *Fröhlich Iluska* (Nagyvárad). Most csak röviden válaszolok Iluskám, mert vasárnap szóval miadent kipótolunk. Jó lesz? A rejtvényeid jól sikerültek. *Hesz Márta* (Nagyvárad). Na Mártikám én megnéztelek téged abban a szép szindarabban, de a főfelméltóságtól még csak azt sem tudtam meg, hogy szőke-e a hajad, vagy barna és pisze-e az orrocskád, vagy egyenes. Nincs más hátra, mint bejőnnöd a szerkesztőségbe, hogy szemtől-szembe lathassalak. A szép szentképet köszönöm. *Lakatos Klári* (Nagyvárad). Már hogy haragudnék az ilyen kedves „zaklatásért”, ahogyan te kopogtattál be hozzám. A versedért is nagyon megdicsérlek, mert nagy öröm az nekem, ha ilyesmivel foglalkoztok. Ez most még gyenge kis palánta, de hiszen nem is várhatjuk egy 15 éves kislánytól, hogy túltegyen Ady Endrén. Olvass sokat és figyelmesen, ismérd jól meg nagy költőinket: Mécs Lászlót, Reményik Sándort, Áprily Lajost, meglátod, izlésed, szőkincesed úgy ki fog finomodni, és bővülni, hogyha a szívedben is meglesz a kellő indíttatás, rövidesen olyan verseket is fogsz nekem küldeni, amelyeket örömmel fogok leközzölni. *Mártonffy Bandi* (Nagyvárad). Az már jó dolog, hogy te a Cimborának is olyan szerencsés olvasója voltál. Rejtvényed nagyon jól sikerült, jönni fog. Bélyeget eddig még senki sem küldött Bandikám, várjuk meg egy kicsit türelemmel. *Prizli Gizi* (Nagyvárad). Türelem Gizikém, mert ami késik, nem mulik és minden sorra kerül, ami jó. A „haza ölése” azonban nem Salamon király volt, hiszen ő az ókorban élt. No törd csak a fejecskédet, tudom én, hogy kifogod te találni az igazit is.

Első szentáldozási emléképek

a legszebb színezésű kivitelben satinrozott finom papíron (22x14 cm. és 28x19 cm. nagyságban) 6, 8 és 12 leírt darabonként szállít: a

„MISSIO“

kegytárgy és egyházi műipari üzlet.
Timișoara I. Püspöki palota.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, APRILIS 24.

BUKAREST. 10 Román zeneszerzők egyesületének szimfonikus hangversenye. 12 Gramofon. 12.45 Hírek. 13 Gramofon. 16 Falusi óra. 17 Marcuzenekar: Könyv és román zene. 18 Hírek. 18.10 Marcuzenekar. 19 Nevelési és egészségügyi előadás. 19.40 Gramofon. 20 Rádiózenekar. 21 Előadás. 21.15 Luca-zenekar: román zene. 22.15 Hírek.

BUDAPEST. 9 Hírek, kozmetika. 10 Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Ravasz László dr. püspök. 11 Egyházi népének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. Szentbeszédet mond P. Bangha Béla jézustársasági házfőnök. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd: Zenekari hangverseny. Karnagy Fridl Frigyes. Közreműködik Végh Sándor (hegedű). 14 Gramofonhangverseny. 15 Székács Elemér m. kir. gazdasági főtanácsos „Időszerű gazdasági tanácsadó”. 15.45 Rádió Szabad Egyetem. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 17 Ismeretlen református énekek a XVI. századból. Előadja a debreceni dupla férfi-kvartett. Ismertetőt mond Nagy Sándor dr. 17.50 Az 1. honv. gyalogezred zenekarának hangversenye. Karnagy Fricsay Richárd. 19.20 Glatz Oszkár előadása: „A művészi életkötés”. 19.50 Sporteredmények. 20 Operatellőadás a Studióból. „Naplopó”. Operett 3 felvonásban. Irta Drégely Gábor és Liptay Imre. Zenéjét Kulinyi Ernő verseire szerezte Marthon Géza. Rendező Kiszely Gyula. Karnagy Marthon Géza.

HÉTFŐ, APRILIS 25.

BUKAREST. 12 Gramofon. 12.45 Hírek. 13 Gramofon. 17 Rádiózenekar. 18 Hírek. 18.10 Rádiózenekar. 19 Tudományos előadás. 19.40 Gramofon. 20 Dohnányi: Desz-dur négyes. 20.25 Jelentés. 20.55 Zamfirescu zongoraművész. 21.15 Beethoven: D-dur trió. 21.45 Hírek.

BUDAPEST. 9.15 Gramofonzene. 9.50 Hírek. 11.10 Vízjelzőszolgálat. 12 Déli harangszó. 12.05 Szalonzene. 12.25 Hírek. 13 Pontos időjelzés. Időjárás. 14.45 Hírek. árfolyamok. 16 Asszonyok tanácsadója. 16.45 Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17 Vidner Lili zongorahangversenye. 17.50 Müller Vilmos dr. előadása a szellem birodalmának felfedezéséről. 18 Farkas Jenő és cigányzenekarának hangv. 18.40 Tömörkényi István emlékünnepe. 19.45 Német nyelvtanítás. 19.40 Filharmónikus hangverseny. Utána pontos idő, hírek.

KEDD, APRILIS 26.

BUKAREST. 12 Gramofon. 12.45 Hírek. 13 Gramofon. 17 Motzoi-zenekar: könyv és román zene. 18 Hírek. 18.10 Motzoi-zenekar. 19 Irodalmi és nyelvészeti előadás. 19.40 Gramofon. 20 Szimfonikus hangverseny. 21 Előadás. 21.15 Schumann: III. szimfonia. 21.45 Hírek.

BUDAPEST. 9.15 Hangverseny 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12 Déli harangszó. Időjárásjelentés. 12.05 A rádió házikvintettjének hangversenye. 12.25 Hírek. 13 Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 14.45 Hírek, piaci árak, árfolyamok. 16 Pista bácsi mesél. 16.45 Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17 Szent-István Juliska magyar nótákat énekel Kurina Simi és cigányzenekarának kíséretével. 17.50 Pogány Béla előadás. „Akik mindennap születünk és mindennap meghalunk”. 18.10 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Karnagy Berg Ottó. 19.25 Francia nyelvtanítás. (Garzó Miklós dr.). 19.45 Karinty-est. Rendező: Kiss Ferenc. Szünetben versenyeredmények. 21 Turry Peregrin előadás. a fuvóshangszerek ismertetése. III. rész: A klarinét. Majd: A Melles magyar vonósnégyes hangversenye Dobos Imre (klarinét) közreműködésével. 22.40 Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd: Táncczene. (Gramofon).

SZERDA, APRILIS 27.

BUKAREST. 12 Gramofon. 12.45 Hírek. 13 Gramofon. 17 Rádiózenekar. Szórakoztató és román zene. 18 Hírek. 18.10 Külpolitikai és társadalomtudományi előadás. 19.40 Gramofon. 20 Thaler csellóművész Csajkovszkij szvitjét játssza. 20.50 Előadás. 20.45 Hírek.

BUDAPEST. 9.45 Az 1. honv. gyalogezred zenekarának hangversenye. 9.50 Hírek. 11.10 Vízjelző szolgálat. 12 Déli harangszó. 12.05 Horváth Dudus és cigányzenekara. 12.25 Hírek. 13 Pontos idő. Időjárás. 14.45 Hírek, árfolyamok. 15.30 Morse-tanfolyam. 16 Gramofon. 16.45 Pontos idő. Időjárás. Hírek. 17.50 Révész Béla előadása: Gyermekmentés. 18 Szalonzene. 19 Jeszenszky Sándor dr. előadása a régi Pest vásáraitól. 19.50 Magyar nótaköltő katonák. 20.45 Pontos időjelzés, hírek. 21 A zeneművészet klasszikusai. Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Karnagy Dohnányi Ernő dr. Közreműködik Heimlich Lajos. 22.30 Időjárás.

CSÜTÖRTÖK, APRILIS 28.

BUKAREST. (Az állomás szünetel).

BUDAPEST. 9.15 A Virány szalonzenekar hangversenye. 9.50 Hírek. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12 Déli harangszó. Időjárásjelentés.

12.05 Eugen Stepat balalajka zenekarának hangv. 12.25 Hírek. 13 Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 14.45 Hírek, piaci árak, árfolyamok. 16 Az Országos Allatvédő Egyesület mesedélutánja. Konec Margit meséiből olvas fel. 16.45 Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17 Dóhrmann Viktor kíséreltügyi adjunktus: A gyapju ápolása. 17.30 Az Első Budapesti Citerakör hangversenye. Vezényel Bundschuh István. 18.10 Angol nyelvtanítás. 18.35 Gramofonhangverseny. 19 Sipőcz Jenő dr. előadása. 19.25 Az Operaház előadásának ismertetése. 19.30 Az Operaház előadásának közvetítése „Hegyek alján”. Zenedráma.

PÉNTEK, APRILIS 29.

BUKAREST. 10 Istentisztelet. Utána hírek. Egyéb időben az állomás szünetel.

BUDAPEST. 9.15 Az Országos Postászenekar hangversenye. Karnagy ifj. Roubal Vilmos. 9.30 Hírek. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12 Déli harangszó. Időjárásjelentés. 12.05 A Mándits szalonzenekar hangversenye. 12.25 Hírek. 13 Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 14.45 Hírek, piaci árak, árfolyamok. 16 A Katolikus Háziasszonyok Országos Szövetségének előadása. Stumpf Károlyné felolvasása. 16.45 Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17 Szuhay István. Irta Szalay László dr. Felolvasa Fehér József dr. 17.50 Hangverseny. Közreműködik Diósy Edit (ének), Dáni Dezső (ének) és Baranyai Gyula (gordonka). Zongorán kísér Polgár Tibor. 18.40 Gyorsíró-tanfolyam. (Szlabey Géza). 19 Tomcsányi István felolvasása: Rádióújságok, távolbalítás. 19.30 Száder-zenekar. Vezényel Pécsi József. 20.20 A rádió külügyi ügyedőrája. 20.35 Vigjáték-előadás a Studióból. Rendező Odry Árpád. „A Bozory portán”. Vigjáték 3 felvonásban. Irta Schöpflin Aladár. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye. 23 Hankiss János dr. francianyelvű előadása. „Une délégati française a Budapest en 1885”.

SZOMBAT, APRILIS 30.

BUKAREST. 23 Istentisztelet. Egyéb időben az állomás szünetel.

BUDAPEST. 9.15 Szalonzene. 9.50 Hírek. 11.10 Vízjelzőszolgálat. 12 Déli harangszó. Időjárás. 12.05 Hangverseny. 12.25 Hírek. 13 Pontos idő. Időjárás. 14.45 Hírek, árfolyamok. 16 Gyermekekjátékosóra. 16.45 Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17 Telefongyári Dalkör hangversenye. 17.40 Horváth Attila előadása az öltözködés és egészségéről. 18.10 Régi magyar dalok. 18.45 Mangold Béla mezőgazdasági előadása. 19.20 Az operett fejlődése VI. rész. 20.25 Várady Aranka és Kiss Ferenc előadástje. 21.50 Pontos idő. Hírek. Versenyeredmények. 22.10 Időjárás. 23 Tangó és jazz-zene.

IRODALOM

AZ AGRÁRADÓSSÁGOK RENDEZÉSE. E cím alatt jelent meg dr. Pop Romulus váradai ügyvéd, volt alpolgármester legújabb műve, mely az agráradósságok rendezéséről szóló törvényt részletesen és nagy alaposággal ismerteti.

Ugyanis a törvény szövegén kívül közli a törvény indokolását, a törvényelőkészítő legfőbb bizottság véleményezését, illetve annak két tagjának különvéleményét, a parlamenti jelentéseket és vitákat. Minden egyes törvényszakasz részletes magyarázatokkal látta el a mű szerzője, közölve egy-egyszer mind a szakaszokban említett és más törvényekben előforduló intézkedéseket, valamint az illető szakaszra vonatkozó parlamenti vitákat. Végül a törvényben előírt feltételeknek megfelelően előkészített kérvénymintákat közöl, mint például a hitelezők részéről történő agráradósságok bejelentésére vonatkozó kérvénymintát, vagy az adósok által beadandó kérvénymintát stb.

Bátran mondhatni, hogy igen praktikus van feldolgozva a szerző által az egész anyag, mely az agráradósságok rendezéséről szóló törvényre vonatkozik. Vele egy igen hasznos kézikönyvet nyújtott úgy az ügyvédek, mint a bírók, bankok, jegyzők stb. részére.

Ezzel a művel dr. Pop Romulus immár a harmadik szakkönyvét jelenteti meg egy éven belül. Az első kettő: „A községek költségvetése” és „A Népszövetség pénzügyi szervezete” igen nagy sikert ért el és ezen újabb művének átolvasása után megállapíthatjuk, hogy „Az agráradósságok rendezése” című műve is nagy sikert fog aratni.

A 96 oldalas mű ára 60 lej.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Allástkeresőknek 33 százalék kedvezmény

Levelezés

„Rendszerető” jelíge nek levele van, kérjük azt a kiadóhivatalunkban át venni.

Lakás

Báthory-ucca 13. szám alatt lakások, istállók, műhely olcsón bérbeadó. Dr Hunya, Teleki-u. 25.

Kétszobás lakás, virágos udvarban, mosókonyhával olcsón kiadó. Széles-u. 11.

Csinosan butorozott szoba kiadó a belvárosban. Alapí ucca 1. a kapuval szemben.

Kétszobás és háromszobás lakások, fürdőszobával és fürdőszoba nélkül, május 1-re kiadók. Strada Vlahuja (Szent János-u.) 72. szám

Kertes házban kétszobás, alkóvos lakás, valamint egy szoba mellékhelyiségekkel kiadó. Berkovits Ferenc-ucca 38.

Keresek szoba, konyha, speizos lakást lehetőleg a központban. Cimeket a kiadóba kérek.

Kétszobás utcai lakás mellékhelyiséggel együtt kiadó május 1-re. (Kaivaria-u.) Str. Moldova No. 36. Ertekezni Jancsó, Sal Ferenc-u. 11.

Magas bérrrel keresek egyszobás, modern lakást. Cím a kiadóban.

Egy szép uccai egy szobás lakás mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Pál ucca 13. szám.

Kétszobás modern lakások Körös-u. 15. sz. alatt május 1-re kiadók.

Több 2 szobás lakás minden mellékhelyiséggel május 1-re kiadó. Ertekezni lehet özv. Tarsoly-nénál. Körös-u. 23.

Keresek két, esetleg három szobás modern lakást, de nem nagyon távol a központtól. Közvetítőt is díjazok. Cimeket a kiadóba kérek.

Alkalmazás

Intelligens özvegy nő állást keres vegetáriánus háznál. Háztartás minden munkáját vállalja, kerti munkát végez. Özv. Dani Martonné Uioara, strada Berthelot 23.

Borbély tanuló felvétetik Gyurtsák, Reg. Ferdinand 26. sz.

Házikisasszonynak ajánlkozik kézimunkához, varráshoz értő intelligens keresztény lány. Megkeresést „Házias” jelígegre kér.

Ápolónő ajánlkozik 5 évi praksissal bármilyen nehézzé beteg mellé. Cím: Rozenberg Zoltánné, Gyár-ucca 19.

Tanuló leányt felveszek. Simay Böske varrónő. Teleki-u. 44.

30 éves keresztény kereskedelmi végzetű úrlány irodai, házvezetőnői vagy anyahelyettesi állást keres. Megkeresés „Megbízható” jelígegre a kiadóba

Borbélysegéd és tanuló-lány Fekete Kornél úri- és női fodrásznál felvétetik. Csengeri-ucca 21.

Intelligens úri nő szerezni igyekszik anya helyettesnek vagy nevelőnőnek menne. Hazimunkát is vállal. „Gyermekszertető” jelígegre.

Keresünk magas jutalékkal esti és nappali árusításra komoly újságárusokat. Jelentkezni a kiadóban. 15

Intelligens fiatal nő háztartás minden ágában járatos házvezetőnőnek menne vidékre. Leveleket „Rendszerető” jelígegre a kiadóba

Némi kaucióval rendelkező volt kereskedő elmenne pénzbeszedőnek vagy ehhez hasonló állást vállalna vidéken is. Cím a kiadóban.

Megbízható nő házvezető állást keres. Varni is tud, vidékre elmegy. Bányai Istvánné Arad, Kapa-u. 45.

Adás-vétel

Jó állapotban levő nagyobb petróleumfűtőt megvételre keresek. Mártonffy-né, Szt. János-u. 20.

Eladó sürgősen Velencén Sorompó-ucca 21. számú jól megépült háromszobás kertes gyönyörű magánház elköltözés miatt. Valóságos féltáron 150.000 lei.

Keresek egy jókarban levő zomancozott vas fürdőkádát és egy sparthelt. Cím a kiadóban.

Tisztítatlan fél téglaszekerszámra 60 leiert, épületra és deszka a László malom telepén, str. Aurél Vlaicu 8. eladó.

Különléte

Keresztény fiatalembert 100-150 ezer lei készpénzzel egy 34 év óta a szatmári piacon fennálló üzlethez társul veszek. Cím a kiadóban.

Varrónővel társulnék, tökéletes angol és francia munkással, aki gyermekruhát is varr. „Egyszertencia” jelígegre.

Elsőrendű izletes házi koszt olcsón kihordásra is kapható. Szaniszló-u. 18. Bléd Gusztávné.

Abrud-Abrudbányán (Albamegye) Pásztori Arpad takácsmesternél kitűnő házi szöttek, asztalterítők, függönyök és mindenféle asztalneműk a legmértányosabb árban készülnek. Vidéki megrendeléseket azonnal szállítok. Tanuló felvétetik.

A közelgő május hóra igen alkalmas és kedves olvasmány lesz a „Magnificat”-hoz írt magyarázat, melyet a világhírű hitszónok, P. Paolo Segueri S. I. halálos ágyán mondott tollba rendtársainak. Dr Péter Antal brassói plebános fordította olasz eredetiből magyarra. Kapható kiadóhivatalunkban. Ára 20 lei, postai megrendelésnél 25 lei.

CSILLAGSZÁLLÁS cím alatt megjelent **Csűrös Emilia** legújabb könyve. Az izléses kiállítású könyv ifjúsági és gyermekszindarabokat, prólogokat és köszöntőket tartalmaz. A szerző alaposan ismeri a gyermeki lelket s a könyv minden sorából a gyermekek iránt való szeretet csendül ki. Szülők nem adhatnak értékesebb és hasznosabb ajándékot gyermekeiknek, mint **Csűrös Emilia: Csillagszállás** című könyvét. A könyv bolti ára 60 lei, az Erdélyi Lapok útján 50 lei. Pénz előzetes beküldése esetén portómentesen küldjük.

Megjelent

„A bérleti törvények kodexe”

vagyis az összes kivételes bérleti törvényeknek csoportosított, összefüggő ismertetése. Írta: Dr. Lengyel Zsigmond ügyvéd, a Háztulajdonosok Szövetsége ügyvezető elnöke. Kiadja a Háztulajdonosok Szövetsége. Kapható a szerzőnél Oradea, Str. Aviam Iancu 13. és lapunk kiadóhivatalában. Ára 30 lei, vidéki megrendeléseknél 35 lei, mely postabélyegeken is beküldhető.

A jókönyv — jóbarát!

Az „Erdélyi Lapok” KULTURKÖNYVTÁRA

ALKALMI ÁRAK:

Bangha Béla S. J.: Nagy kérdések útján 70 old. füzeve lei 35, kötve — —	50
Bangha Béla S. J.: Istenhit és Istentagadás 250 oldal	80
Bangha Béla S. J.: Jézus Istenségének bizonyítékai 256 old. fve lei 80, kötve	95
Bangha Béla S. J.: A katolikus egyház krisztusi eredete 263 old. füzeve lei 80, kötve	95
Várady L. Árpád: Szociális irányelvek —	50
Olasz Péter S. J.: Világproblémák és a modern természettudomány —	50
Müller Lajos S. J.: A római index —	65
Bangha Béla S. J.: A jezsuita-rend és ellenségei — — — —	80
Bangha Béla S. J.: Jellemrajzok a katolikus egyház életéből füzeve lei 100, kötve	110
Bangha Béla S. J.: Amerikai missziós körutamat — — — —	40
Szerafini Blanka: Lola naplója lei 20, díszes füzesben — — — —	30
Jean de la Brete: A kísértő árny — —	90
Paul Bourget: Szemközt a halállal — —	65
Garrold Richard S. J.: Diákvilág — —	50
Coloma Luis S. J.: Lappáliák 287 old. —	95
Pierre l'Ermite: A vénleány 176 old. —	80
Bangha Béla S. J.: Római levelek — —	60
Guadalupe: (Mexikói regény) füzeve lei 195, kötve — — — —	240
Fr. Spirágó: Felnöttek Katekizmusa I—III. kötet 1200 old. füzeve lei 450, kötve	550
Eymard-Dr. Scheffler János: Az isteni nagy szentség, amatőr kötés 320 oldal	80
Tóth József: Ime az Ur szolgálóleánya (imakönyv és oktatókönyv) — —	30
Colosszeum vértanui (regény 460 old.) —	80
Dr. Walter: Napsugarak I. rész lei 60, II. rész lei 50, III. rész — —	60

Fenti könyvek kaphatók:

az „Erdélyi Lapok” kiadóhivatalában Oradea, Reg. Carol II. 5. Kath. Kör címen

Lelekészek, hittanárak, hitoktatók figyelmébe!

Legszébb és legértékesebb ajándék első szent áldozáshoz járuló gyermekek számára a

Jézus Neked Élek

című imakönyv. Igen szép kiállítás, egész vászonkötés, arany nyomással. 180 oldal. Lei 40.

Legalább tíz példány rendelésénél 20% engedmény. Megrendelhető ezen a címen: Szent László nyomda R. T. Oradea—Nagyvárad, Strada Regele Carol 5. (v. Szilágyi Dezső-u.)

Asszonyok öröme és kincse Megjelent a dr. Szentpéterné által írt „Az Én Szakácskönyvem” című szakácsművészeti könyv IV.-ik bővített kiadásban, 380 oldal terjedelemben; a mű 200 drb. igen szép szemléltető képpel van illusztrálva. Az utolsó évszázadban a legnagyobb és legtekélyesebb szakácsművészeti könyv ez. Minden háziasszony örömmel veheti kezébe ezt a nagyszerű segítő társat, mert 1000 drb. könnyű stílusban megírt recepten közli a modern szakácsművészet termékeinek leírását; Levesek, sülték, tészták, befőttek stb. készítését. Bővebben foglalkozik a polgári háztartások étrendjével és a befőzés művészetével stb. A Szakácskönyv ára diszkrétben 150 lei, füzeve 125 lei. — Kapható az „Erdélyi Lapok” kőny. v. s. tályabon és Fűssy József kiadónál, Tordán.

Most jelent meg a

Katholikus Lexikon

II. kötete P. Bangha Béla szerkesztésében

magyar katolikus kulturális életnek ragyogó megnyilatkozása. A magyar könyvpiac igazi büszkesége. Ilyen típusu, ilyen sokoldalú katolikus Lexikon, mely így egyesítene a tudományos értéket a gyakorlati kezelhetőséggel, az alaposítást és egyetemességet a közérthetőséggel, még a művelt külföldön sincsen.

Erdély területén megrendelhető az „ERDÉLYI LAPOK” kiadóhivatalánál Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

Ára részletfizetésre Lei 3.000, négyes részletekben! Részletek az egyes kötetek vétele után fizetendők.

Előre való fizetés esetén csak L 2.500

Szent László
Könyvnyomda R.-T.
Oradea (Nagyvárad)
Strada Regele Carol II. 5.

Ujjonnan berendezett könyvnyomdánk jutányos árak mellett elvállal mindennemű könyvnyomdai munkát izléses kivitelben

Könyv + plakát + ujság